

ข่าวเบติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนเมษายน ๒๕๖๑ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๓๘๕ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

๑๒๕ ปี สงค์กรอัยการ
๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

ประชุมคณะอนุกรรมการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสร้างพระนิโรคันตราย ครั้งที่ ๑

นายสัตยา อรุณธารี ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เป็นประธานในการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสร้างพระนิโรคันตราย พระประจำสถาบันเนติบัณฑิตยสภา เพื่อพิจารณาขนาดรูปแบบวัสดุที่จะใช้ในการจัดสร้าง และประมาณการราคาการจัดสร้าง ตลอดจนพิจารณาสถานที่ที่จะประดิษฐานพระนิโรคันตรายและแหล่งที่มาของงบประมาณ ณ ห้องมหาวชิราวุธ ๗ ชั้น ๒ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา ในวันจันทร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อนำข้อมูล และรายละเอียดต่าง ๆ ในการจัดสร้างฯ เสนอต่อคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาพิจารณาต่อไป

เข้าเยี่ยมคารวะ

Mr. Andrew Chadwick คณบดี พร้อมคณะจาก BPP University Law School เข้าเยี่ยมคารวะนางเมทินี ชโลธร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ณ ห้องรับรอง ๒ ชั้น ๒ อาคารสถานศึกษาและฝึกอบรมเนติบัณฑิตยสภา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อแนะนำหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และแจ้งข้อมูลว่า ในปีนี้จะให้ทุนการศึกษาเต็มจำนวนสำหรับนักศึกษาที่มาจากประเทศไทยจำนวน ๒ ทุน สำหรับผู้ที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาโททางกฎหมาย ทั้งนี้ ยังได้มีการหารือถึงรูปแบบต่าง ๆ ในการสร้างความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยและเนติบัณฑิตยสภาด้วย โดยมีนายประเสริฐ เสียงสุทวิวงศ์ เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ร่วมให้การต้อนรับด้วย

เนื่องจากปก

วันสถาปนาองค์การอัยการครบ ๑๒๕ ปี

กฤษฎา บุญยสมิต*

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยต้องทำสัญญาทางพระราชไมตรีกับประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรก ซึ่งรู้จักกันดีในชื่อ “สนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring’s Treaty)” เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ ทำให้ไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต สาเหตุหนึ่งที่ชาติตะวันตกอ้างในการทำสัญญาคือกฎหมายและการศาลของไทยล้าสมัย ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงเกิดการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและการศาลครั้งใหญ่ โดยใน พ.ศ. ๒๔๓๔ มีการตั้งกระทรวงยุติธรรมเพื่อจัดการการศาลให้เป็นอย่างสมัยใหม่ จากนั้นมีการตั้งกรมอัยการขึ้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๖ สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม โดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัตน์วิศิษฎ์ ทรงเป็นกำลังสำคัญในการตั้งกรมอัยการ และหลวงรัตนานุปัติ (เปล่ง เวภาระ) เเนติบัณฑิตอังกฤษท่านแรกของไทย ได้รับแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมอัยการคนแรก ดังนั้นหากนับการมีกรมอัยการ

* อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ สำนักงานอัยการสูงสุด, ภาควิชานิติศาสตร์และการเมือง, ประธานกรรมการข้าราชการและศึกษากฎหมายไทยโบราณ สำนักราชบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เเนติบัณฑิตยสภา

อ่านต่อหน้า ๔

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือน เมษายน ๒๕๖๑ ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๓๔๕

สารบัญ

- ๒ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๖ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๐ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ
- ๑๒ เจาะฎีกาเด่น
- ๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๖ ปาฐกถา “เนื่องในวันสถาปนาองค์การอัยการครบ ๑๒๕ ปี”
- ๑๙ ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วันเสาร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๐ ข้อ ๔ - ๖
- ๒๒ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษา นายชัยวัฒน์ เกตุปรัชชาสวัสดิ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายสัตยา อรุณธาริ รองประธานฝ่ายอำนวยการ ● นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ นายสุรพันธ์ ทิมกระจ่าง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทชะบำรุง มณีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ จันทพรกิจ ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นางศิริอร เทชะบำรุง มณีสินธุ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิววัฒน์ ● นายรังสิขัย บรรณกิจวิจารณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ธนเดชากุล ● นายทีปกร โกมลพันธ์พร ● นางปัฐมณ เดชเคโซ ● นายไตรวิจิ ตูจันดา ฝ่ายดำเนินการ นางพรพรรณ แต่งอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสรัณณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง การเงิน นางกฤติญา โพธิ์งาม ระเบียบ จัดส่ง นางฉิมชา โชคชัยมาดล

ในแบบสมัยใหม่เป็นวันเริ่มต้นก่อตั้งองค์กรอัยการ ต้องถือว่าครบ ๑๒๕ ปีแห่งการสถาปนาองค์กรอัยการ ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

อย่างไรก็ดี คำว่า “อัยการ” ในฐานะของบุคลากร และองค์กร ในกระบวนการยุติธรรมของไทยนั้นมีความ เป็นมายาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏ หลักฐานในกฎหมายตราสามดวงซึ่งเป็นประมวล กฎหมายฉบับแรกของไทย และพระบาทสมเด็จพระ จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงอธิบายถึงความหมายของ คำว่า “อัยการ” ไว้ในพระราชนิพนธ์ เรื่อง *นวนาถรรณ วิจารินี* เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘ ว่า “อัยการนั้นแลแปลว่า **การของเจ้า**” ทรงอธิบายว่ามีความหมายคือผู้เป็นเจ้าของ เป็นใหญ่ในการรักษาความยุติธรรม และหมายถึงตัวบท กฎหมายที่ใช้ในการยุติธรรมด้วย นักปราชญ์คนสำคัญ อีกท่านหนึ่งของไทย คือ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงศประพันธ์ ซึ่งเคยทรงดำรง ตำแหน่งประธานสมัชชาในสมัยประชุมครั้งที่ ๑๑ ของ สหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ และนายกร ราชบัณฑิตยสถาน ได้ทรงอธิบายความหมายของคำว่า อัยการไว้ในทำนองเดียวกัน

การฟ้องคดีอาญาในสมัยอยุธยา ยังไม่มีพนักงาน อัยการทำหน้าที่เป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาในนามของ แผ่นดิน แต่มีข้าราชการที่มีการทำหน้าที่หลายประการ ในการยุติธรรมทำนองพนักงานอัยการในปัจจุบัน เรียกว่าตำแหน่ง “ยกบัตร, ยกระบัตร หรือยกกระบัตร” พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งยกกระบัตรจากบุคคลที่ทรง ใ้วางพระราชหฤทัย ออกไปทำหน้าที่ยังหัวเมืองต่าง ๆ ปรากฏหลักฐานตามพระอัยการอาชญาหลวง และ จดหมายเหตุลาลูแบร์ ซึ่งบันทึกโดยซิมง เดอ ลาลูแบร์ (Simon de La Loubère) ราชทูตฝรั่งเศสซึ่งเดินทาง มาเจริญสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ใน พ.ศ. ๒๒๓๐

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง พระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือพระบรมราชจักรีวงศ์ ว่า **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งพระราชวงศ์จักรี** ก่อนปราบดาภิเษก ขึ้นครองราชย์สมบัติใน พ.ศ. ๒๓๒๕ ทรงเคยรับราชการ

ในตำแหน่งยกกระบัตรเมืองราชบุรีในปลายสมัย กรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงลงลายพระหัตถ์ไว้ เมื่อครั้งทรงเป็นประธานในพิธีเปิดพระบรมรูปพระบาท สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และพิธีเปิด อาคาร ๑๐๐ ปี สำนักงานอัยการสูงสุดและพิพิธภัณฑ์ อัยการไทยเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖ ว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็น “พระมหากษัตริย์อัยการ”

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม อันเป็นข้อบังคับ สำหรับราชการในกรมอัยการ ฉบับแรก เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๖ สรุปความว่า อธิบดีและเจ้า พนักงานทั้งปวงในกรมอัยการ มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ของกระทรวงหรือกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ของแผ่นดิน เป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของแผ่นดิน เป็น ทนายในนามของแผ่นดิน ฟ้องกล่าวโทษผู้กระทำความ ผิดล่วงพระราชอาญา ฯลฯ” เมื่อแรกจัดตั้งกรมอัยการนั้น กรมอัยการมีเขตความรับผิดชอบอยู่เพียงในกรุงเทพฯ ส่วนผู้ทำหน้าที่พนักงานอัยการตามหัวเมืองยังคง เรียกว่า ยกบัตร มีการตราข้อบังคับปกครองหัวเมือง ร.ศ. ๑๑๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๔๐ กำหนดให้ “ยกกระบัตร” เป็นหัวหน้าพนักงานรักษาพระอัยการในเมืองนั้น มีตำแหน่ง “แพ่ง” เป็นผู้ช่วย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดี บรรดาที่มีประโยชน์ของรัฐบาลทั้งความอาญาและ ความแพ่ง ไต่สวนและฟ้องโจรผู้ร้าย ในการค้นคว้าสืบ สืบหาตัวโจรผู้ร้ายขอกำลังทหารและพลตระเวรช่วยได้

ในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงออกประกาศรวม พนักงานอัยการ โดยเปลี่ยนตำแหน่งอัยการหัวเมืองที่ เรียกว่า ยกกระบัตรมณฑล และยกกระบัตรเมือง เป็น อัยการมณฑลและอัยการเมือง และให้อำนาจอธิบดีกรม อัยการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการได้ทั้งใน กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จากนั้นในวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ออน กรมอัยการจากกระทรวงยุติธรรมมาขึ้นในกระทรวง มหาดไทย

แต่เดิมข้าราชการอัยการมีสถานะเป็นข้าราชการ

พลเรือน ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มีการเปลี่ยนแปลงสถานะข้าราชการ อัยการครั้งสำคัญ โดยพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ แยกข้าราชการ อัยการออกจากข้าราชการพลเรือน โดยมีเหตุผลสำคัญ ว่า พนักงานอัยการมีตำแหน่งหน้าที่เป็นทนายแผ่นดิน ข้าราชการอัยการต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติงานได้โดยอิสระทำนอง เดียวกับข้าราชการตุลาการ เพื่อส่งเสริมระบบยุติธรรม ของประเทศได้ดียิ่งขึ้น ข้าราชการอัยการจึงแยกขาด จากข้าราชการพลเรือนนับแต่นั้นมา

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ มีประกาศคณะรักษา ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๗ และฉบับที่ ๔๙ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ให้แยกรวมอัยการออก จากกระทรวงมหาดไทยไปเป็นหน่วยราชการอิสระ ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวงใด และอยู่ ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี และเปลี่ยนชื่อ จากกรมอัยการเป็นสำนักงานอัยการสูงสุด ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ สำนักงานอัยการสูงสุด จึงไม่อาจใช้เครื่องหมายรูปตราราชสีห์ของกระทรวง มหาดไทยเป็นเครื่องหมายราชการได้อีก สำนักงาน อัยการสูงสุดจึงได้พิจารณาจัดทำเครื่องหมายราชการ ของสำนักงานอัยการสูงสุดขึ้น ภายใต้บังคับของ พระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ โดยยึดตามแนวความคิดหลัก ๒ ประการคือ การรักษากฎหมาย และการเป็นทนายแผ่นดิน ในการนี้ เครื่องหมายราชการตามที่กำหนดขึ้นมีรูปพระมหากษัตริย์มงกุฎซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตราแผ่นดิน ตาม พระราชบัญญัติใช้ตราแผ่นดิน ร.ศ. ๑๐๘ รวมอยู่ด้วย สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้เสนอนายกรัฐมนตรีให้นำ ความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สำนักงาน อัยการสูงสุดใช้รูปพระมหากษัตริย์มงกุฎ ประกอบเป็น เครื่องหมายราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด และได้ รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ได้ ต่อมาเมื่อ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดภาพ เครื่องหมายราชการตามพระราชบัญญัติเครื่องหมาย ราชการ พุทธศักราช ๒๕๘๒ (ฉบับที่ ๑๒๙) และ กฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๗๙ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออก ตามความในพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๗๘ กำหนดเครื่องหมายแสดงสังกัดของ สำนักอัยการสูงสุด เป็นรูปตราพระมหากษัตริย์มงกุฎ ประดิษฐานเหนือพระแว่น สุริยกานต์และตราชูรูป พระขรรค์รองรับด้วยช่อชัยพฤกษ์ มีความหมายถึง อำนาจหน้าที่ในการเป็นทนายแผ่นดิน การใช้กฎหมาย ด้วยความรอบคอบเป็นธรรมและเด็ดขาด มีชัยชนะ เหนืออธรรม.

ใน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นปีแห่งความปลื้มปิติ เมื่อ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเข้ารับ ราชการเป็นพนักงานอัยการในสำนักงานอัยการสูงสุด ในกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงปฏิบัติพระองค์ตามหลัก เกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามกฎหมายทุกประการ

สำนักงานอัยการสูงสุดมีการเปลี่ยนแปลงสถานะ ขององค์กรครั้งใหญ่ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดให้เป็น องค์กรอื่นตาม รัฐธรรมนูญ และปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ประกาศใช้ในรัชสมัย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ ๑๐ แห่ง พระบรมราชจักรีวงศ์ กำหนดให้เป็น “องค์กรอัยการ” โดยมาตรา ๒๔๘ กำหนดให้ “องค์กร อัยการมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญและกฎหมาย พนักงานอัยการมีอิสระ ในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไป โดยรวดเร็ว เทียบธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง และไม่ให้อถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง...”

นับแต่ พ.ศ. ๒๕๓๖ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๒๕ ปี องค์กรอัยการมีผู้บริหารสูงสุด คือ อธิบดีกรม อัยการและอัยการสูงสุด รวม ๓๑ ท่าน.

พลของการบอกเลิกสัญญาและการดำเนินการกับ สิ่งของหรืองานจ้างที่ยังไม่ได้รับมอบ**

ข้อเท็จจริง

สำนักงาน ศ. ได้ตกลงจ้างปรับปรุงห้องทำงานสำหรับผู้บริหารภายในอาคารสำนักงาน ศ. กับบริษัท ม. จำกัด (บริษัทฯ) เป็นเงินทั้งสิ้น ๘๖๐,๐๐๐ บาท โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาหรือวันส่งมอบพื้นที่ตามสัญญาในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ และสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฯ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยบริษัทฯ ได้ส่งมอบงานงวดที่ ๑ และคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานและได้อนุมัติเบิกจ่ายเงินเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต่อมาบริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินงานงวดที่ ๒ ให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ เนื่องจากล่วงเลยระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญาและมีจำนวนเงินค่าปรับเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๖๔,๔๒๐ บาท คิดเป็นประมาณร้อยละ ๑๙ ของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด ซึ่งเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของวงเงินค่าจ้างแล้ว และบริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ แจ้งว่ายินยอมเสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไข แต่เนื่องจากระยะเวลาได้ล่วงเลยวันสิ้นสุดของสัญญามาเป็นเวลานานประกอบกับสำนักงาน ศ. ได้แจ้งให้บริษัทฯ ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวแล้ว แต่บริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ สำนักงาน ศ. จึงได้แจ้งบอกเลิกสัญญาและให้ชำระค่าปรับตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยรายละเอียดตามผนวกของสัญญาได้กำหนดให้บริษัทฯ ส่งมอบงานงวดที่ ๒ รวม ๘ รายการ ซึ่งยังมีงานคงเหลือ ๒ รายการ คือ (๑) เครื่องปรับอากาศขนาด ๑๘,๐๐๐ BTU ซึ่งบริษัทฯ ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วและเครื่องปรับอากาศ ๔ ทิศทาง ขนาด ๔๕,๐๐๐ BTU ซึ่งในแบบแปลนกำหนดเป็น ๔๐,๐๐๐ BTU แต่ในรายการประกอบแบบ (BOQ) กำหนดเป็น ๔๕,๐๐๐ BTU โดยบริษัทฯ ได้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ๔ ทิศทางขนาด ๔๒,๐๐๐ BTU ซึ่งไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ และได้ติดตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่คณะกรรมการตรวจการจ้างได้แจ้งให้บริษัทฯ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศให้มีขนาดที่ถูกต้องตามรายการประกอบแบบ (BOQ) คือขนาด ๔๕,๐๐๐ BTU และบริษัทฯ ได้มีหนังสือแจ้งจะดำเนินการเปลี่ยนขนาดให้ตรงตามที่กำหนดไว้ และ (๒) รายการที่ ๖ จัดซื้อพร้อมจัดวางครุภัณฑ์

สำนักงาน (ลอยตัว) ประกอบด้วยครุภัณฑ์สำนักงานจำนวน ๑๒ รายการ ปรากฏว่าบริษัทฯ ส่งมอบครุภัณฑ์ลำดับที่ ๑ - ๑๑ ได้อย่างถูกต้องแต่ไม่สามารถส่งมอบตู้เอกสารสูง (ลำดับที่ ๑๒) ได้คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงไม่สามารถตรวจรับงานงวดที่ ๒ ได้ สำนักงาน ศ. จึงต้องบอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าว โดยได้จ่ายเงินให้บริษัทฯ เพียงงวดที่ ๑ เท่านั้น

ข้อหาหรือ

สำนักงาน ศ. ขอหาหรือดังนี้

๑. กรณีการดำเนินงานติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ติดตั้งเพอร์เนเจอร์ Built-in ปิดผิว Wallpaper ติดตั้งระบบไฟฟ้า สื่อสาร ที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว แต่คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างยังไม่ได้ตรวจรับงานจ้าง ซึ่งหากการรื้อถอนอาจเกิดความเสียหายแก่สำนักงาน ศ. ได้ ดังนั้น สำนักงาน ศ. จะมีแนวทางการดำเนินการกับสิ่งของต่าง ๆ ข้างต้นอย่างไร เพื่อสำนักงาน ศ. จะได้สามารถเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป

๒. ในส่วนของครุภัณฑ์สำนักงาน (ลอยตัว) เมื่อคณะกรรมการตรวจการจ้างปฏิเสธการรับมอบครุภัณฑ์ดังกล่าว และสำนักงาน ศ. ได้บอกเลิกสัญญากับผู้รับจ้างแล้ว สำนักงาน ศ. จะต้องดำเนินการอย่างไรกับครุภัณฑ์ข้างต้น เนื่องจากปัจจุบันไม่สามารถติดต่อผู้รับจ้างได้

คำวินิจฉัย

สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นว่าประเด็นข้อหาหรือทั้งสองมีความเกี่ยวเนื่องกันจึงได้พิจารณารวมกันโดยมีความเห็นดังนี้

การที่สำนักงาน ศ. เห็นว่าบริษัทฯ ซึ่งเป็นผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินงานงวดที่ ๒ ให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ เนื่องจากล่วงเลยระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญามาเป็นเวลานาน และมีจำนวนเงินค่าปรับประมาณร้อยละสิบเก้าของวงเงินค่าจ้างทั้งหมด ซึ่งเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้างแล้ว แต่บริษัทฯ ผู้รับจ้างยังไม่สามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาได้ สำนักงาน ศ. จึงได้แจ้งบอกเลิกสัญญา และให้ชำระค่าปรับ ดังนี้

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ สำนักงานอัยการสูงสุด

** ส่วนข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนายความ เลขรับที่ พ.๑๔๒/๒๕๖๐

เมื่อเลิกสัญญาแล้ว มีผลให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ วรรคสาม^๑ โดยบริษัทฯ ผู้รับจ้างต้องส่งมอบงานที่ได้ทำไว้แล้วให้กับสำนักงาน ศ. และสำนักงาน ศ. ต้องชดใช้ค่างานตามผลงานที่ผู้รับจ้างได้ทำให้แก่ผู้รับจ้าง โดยงานส่วนที่ผู้รับจ้างได้ทำไว้ นั้น ผู้ว่าจ้างต้องสามารถใช้อประโยชน์จากงานต่อไปตามสัญญาได้ สำหรับงานงวดที่ ๑ ได้ส่งและรับมอบงานและจ่ายเงินค่าจ้างแล้ว สำหรับงานงวดที่ ๒ ซึ่งผู้รับจ้างได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วนซึ่งคณะกรรมการตรวจการจ้างยังไม่ได้ตรวจรับงานนั้น สำนักงาน ศ. จะต้องประเมินมูลค่างานในส่วนที่ผู้รับจ้างได้ทำไปแล้วและประโยชน์ที่สำนักงาน ศ. จะได้รับจากงานดังกล่าว เปรียบเทียบกับค่าจ้างที่ได้จ่ายไปแล้วสำหรับงานงวดที่ ๑ และค่าจ้างที่ควรจะต้องจ่ายในงวดที่ ๒ ให้มีความสอดคล้องกัน โดยอาจให้ผู้มีอาชีพและมีความชำนาญในงานตามสัญญานี้ร่วมในการประเมินมูลค่างานดังกล่าว ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่สำนักงาน ศ. จะต้องพิจารณาดำเนินการต่อไป

โดยที่การเลิกสัญญาจ้างดังกล่าวเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาของผู้รับจ้าง สำนักงาน ศ. ในฐานะผู้ว่าจ้างมีสิทธิบังคับค่าเสียหายจากการเลิกสัญญาจากหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาที่ผู้รับจ้างได้ให้ไว้ตามสัญญาจ้างข้อ ๓ ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน และผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติงาน และค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อ

ให้แล้วเสร็จตามสัญญาซึ่งสำนักงาน ศ. จะหักเอาจากเงินที่บังคับจากหลักประกันสัญญา หรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้ ตามสัญญาจ้างข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖^๒ ประกอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ วรรคท้าย ทั้งนี้ สำนักงาน ศ. ต้องประเมินความเสียหายต่าง ๆ ที่สำนักงาน ศ. ได้รับจากการเลิกสัญญาดังกล่าว หากมูลค่างานที่ผู้รับจ้างได้ทำแล้วนั้นน้อยกว่าความเสียหายที่สำนักงาน ศ. ได้รับ สำนักงาน ศ. ย่อมมีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้รับจ้างได้ตามข้อสัญญาและข้อกำหนดที่ได้กล่าวข้างต้น และหากมูลค่างานที่ผู้รับจ้างได้ทำไปแล้วนั้นมากกว่าค่าจ้างที่สำนักงาน ศ. ได้จ่ายไปแล้ว ถ้าสำนักงาน ศ. ได้รับความเสียหายจากการเลิกสัญญาเกินกว่าหลักประกันสัญญา สำนักงาน ศ. ย่อมสามารถนำสิทธิในการเรียกให้ผู้รับจ้างชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวมาหักกลบลบหนี้กับสิทธิของผู้รับจ้างในการจะได้รับชำระค่าจ้างในงวดที่ ๒ สำหรับมูลค่างานที่มากกว่าจำนวนค่าจ้างที่ผู้รับจ้างได้รับไปแล้วในงวดที่ ๑ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ และมาตรา ๓๔๒^๓

อย่างไรก็ดี ในส่วนของครุภัณฑ์สำนักงาน (ลอยตัว) หากไม่สามารถตกลงกับผู้รับจ้างได้หรือยังไม่สามารถดำเนินการในทางหนึ่งทางใดได้ สำนักงาน ศ. สามารถใช้สิทธิยึดหน่วงไว้ได้จนกว่าผู้รับจ้างจะชำระค่าเสียหายให้แก่สำนักงาน ศ. ได้ครบถ้วน ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๔๑^๔

^๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “ส่วนที่เป็นงานอันได้กระทำและเป็นงานยอมให้ใช้ทรัพย์สิน การที่จะชดใช้คืน ท่านให้ทำได้ด้วยใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้าในสัญญามีกำหนดว่าให้เงินตอบแทน ก็ให้ใช้ตามนั้น”

^๒ สัญญาจ้าง ข้อ ๑๖ สิทธิของผู้ว่าจ้างหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญาผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเอง หรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อไปจนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต่อมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการดำเนินการ และวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนไว้เพื่อการปฏิบัติงานตามสัญญาที่เห็นควร

ในกรณีดังกล่าวผู้ว่าจ้างมีสิทธิริบหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร นอกจากนี้ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการปฏิบัติงาน และค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จตามสัญญาและค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

^๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๑ และมาตรา ๓๔๒ บัญญัติดังนี้

มาตรา ๓๔๑ ถ้าบุคคลสองคนต่างมีความผูกพันซึ่งกันและกันโดยมูลหนี้อันมีวัตถุเป็นอันเดียวกัน และหนี้ทั้งสองรายนั้นถึงกำหนดจะชำระไซ้ ท่านว่าลูกหนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งย่อมจะหลุดพ้นจากหนี้ของตนด้วยหักกลบลบกันได้เพียงเท่าจำนวนที่ตรงกันในมูลหนี้ทั้งสองฝ่ายนั้น เว้นแต่สภาพแห่งหนี้ฝ่ายหนึ่งจะไม่เปิดช่องให้หักกลบลบกันได้

บทบัญญัติดังกล่าวมาในวรรคก่อนนี้ท่านมิให้ใช้บังคับ หากเป็นการขัดกับเจตนาอันคู่กรณีได้แสดงไว้ แต่เจตนาเช่นนี้ท่านห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา ๓๔๒ หักกลบลบหนี้ นั้น ทำได้ด้วยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง การแสดงเจตนาเช่นนี้ท่านว่าจะมีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุดอีกด้วยหาได้ไม่

การแสดงเจตนาดังกล่าวมาในวรรคก่อนนี้ ท่านว่ามีผลย้อนหลังขึ้นไปจนถึงเวลาซึ่งหนี้ทั้งสองฝ่ายนั้นจะอาจหักกลบลบกันได้เป็นครั้งแรก

^๔ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๔๑ บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินของผู้อื่น และมีหนี้อันเป็นคุณสมบัติของผู้นั้นแก่ตนเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งครองนั้นไซ้ ท่านว่าผู้นั้นจะยึดหน่วงทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะได้ชำระหนี้กันก็ได้ แต่ความที่กล่าวมานี้ท่านมิให้ใช้บังคับ เมื่อหนี้ยังไม่ถึงกำหนด

อนึ่งบทบัญญัติในวรรคก่อนนี้ ท่านมิให้ใช้บังคับ ถ้าการที่เข้าครอบครองนั้นเริ่มมาแต่ทำการอันใดอันหนึ่งซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมายเหตุ

๑. ผลของการบอกเลิกสัญญา เป็นไปตามบทบัญญัติ มาตรา ๓๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาแต่ละฝ่าย จำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้ จะให้เป็นทีที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไม่ และในส่วนเงินอันจะต้องใช้คืน ให้บวกดอกเบี้ยโดยคิดตั้งแต่วันที่ ได้รับไว้

สำหรับในส่วนการงานอันได้กระทำไปแล้วและเป็นการ ยอมให้ใช้ทรัพย์สิน การที่จะชดใช้คืน ให้ทำได้ด้วยใช้เงินตาม ควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้าในสัญญามีกำหนดให้ใช้เงิน ตอบแทน ก็ให้ใช้ตามนั้น และการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นไม่ กระทบถึงสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายแต่อย่างใด

สำนักงานอัยการสูงสุด เคยตอบข้อหารือไว้ใน*คำวินิจฉัย ข้อหารือของสำนักงานที่ปรึกษาทนายความ* ที่ **ท.๑๓๑/๒๕๔๕** ว่า ในกรณีการเลิกจ้างของผู้ว่าจ้างเพราะเหตุที่ผู้รับจ้างปฏิบัติ ไม่ถูกต้องตามสัญญา เมื่อบอกเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาทั้งสอง ฝ่ายย่อมกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและ พหุศาสตร์ มาตรา ๓๙๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม โดยผู้รับ จ้างจะต้องใช้คืนเงินค่าจ้างงวดที่ ๑ ที่ได้รับไปแล้วพร้อม ดอกเบี้ยนับแต่วันที่ได้รับเงินไปให้แก่ผู้ว่าจ้าง แต่ผู้ว่าจ้างก็มีหน้าที่ ต้องใช้เงินตามควรเป็นค่างานที่ผู้รับจ้างได้ทำไปแล้ว แต่จะเป็น จำนวนเท่าใดนั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่ผู้รับจ้างจะต้อง คำนวณกันต่อไป และคู่สัญญาต้องนำค่างานที่คำนวณได้มากหัก ออกจากค่าจ้างงวดที่ ๑ ถ้างานที่ผู้รับจ้างได้ทำไปแล้วมีค่างาน มากกว่าค่าจ้างงวดที่ ๑ ผู้ว่าจ้างจะต้องจ่ายค่างานส่วนที่ยังจ่าย ไม่ครบให้แก่ผู้รับจ้าง แต่ถ้างานที่ผู้รับจ้างทำไปแล้วน้อยกว่า ค่าจ้างงวดที่ ๑ ผู้รับจ้างก็ต้องคืนเงินค่างานที่รับเกินไปพร้อม ดอกเบี้ยให้แก่ผู้ว่าจ้าง

หากผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญาและมีค่าเสียหาย ผู้ว่าจ้างมี สิทธิเรียกหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา และในกรณีที่มีความ เสียหายเกินกว่าหลักประกันอาจเรียกค่าเสียหายเพิ่มเติมตาม สัญญาได้

นอกจากนี้ หากในบางสัญญากำหนดให้สิทธิผู้ว่าจ้างว่า นอกจากสิทธิดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ว่าจ้างยังมีสิทธิเข้าทำงาน ที่ผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาหรือทำงานล่าช้าจน เป็นเหตุให้มีการบอกเลิกสัญญานั้นเองหรือว่าจ้างผู้รับจ้างราย ใหม่เข้าทำงานต่อจนเสร็จ โดยผู้ว่าจ้างมีสิทธิใช้เครื่องมือ เครื่อง ใช้ในการก่อสร้างและวัสดุต่าง ๆ ของผู้รับจ้าง มีสิทธิเรียกค่า

เสียหาย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และค่าควบคุมงานที่เพิ่มขึ้นจากการ จ้างผู้รับจ้างรายใหม่ทำงานให้แล้วเสร็จและเงินค่าจ้างล่วงหน้า ที่จะต้องใช้คืนบวกดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินที่จะ คืนเข้าด้วยคิดตั้งแต่วันที่ ได้รับไว้ เช่นนี้ผู้ว่าจ้างก็มีสิทธิตาม ที่ระบุไว้ตามข้อสัญญานั้น ๆ ซึ่งเงินค่าเสียหาย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และค่าควบคุมงานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ผู้ว่าจ้างมีสิทธิหักออกจาก เงินจำนวนใด ๆ ก่อนที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้าง หรือจากเงิน ประกันผลงานของผู้รับจ้าง หรือบังคับเอาจากหลักประกันการ ปฏิบัติตามสัญญาก็ได้ ทั้งนี้ตาม *นัยคำวินิจฉัยข้อหารือ สำนักงานที่ปรึกษาทนายความที่ ท.๒๐๕/๒๕๔๙*

๒. สำหรับในกรณีที่ผู้ว่าจ้างมีสิทธิเรียกค่าเสียหายหรือ ค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติม เนื่องจากการบอกเลิกสัญญานั้น ดังที่ กล่าวไว้ข้างต้นว่า ผู้ว่าจ้างมีสิทธิในการหักเงินค่าเสียหายหรือ ค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติมออกจากจำนวนเงินใด ๆ ผู้ว่าจ้างจะต้อง จ่ายให้แก่ผู้รับจ้าง รวมทั้งหักออกจากเงินประกันผลงานหรือ บังคับเอาจากหลักประกัน การปฏิบัติตามสัญญา ซึ่งก็คือการ ใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ (Setting-off) นั้นเอง ซึ่ง *ศาสตราจารย์ (พิเศษ) จรัญ ภักดีธนากุล* ได้อธิบายเงื่อนไข ๙ ข้อในการหัก กลบลบหนี้ไว้ว่า เงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดสิทธิในการหักกลบลบ หนี้นั้นมีบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๑ จำนวน ๕ ข้อ ส่วนอีก ๔ ข้อ กระจายอยู่ในมาตรา ๓๔๔ ถึงมาตรา ๓๔๗^๕ ดังนี้

(๑) มีบุคคลสองฝ่ายต่างเป็นลูกหนี้และเจ้าหนี้ ของกันและกันอยู่ โดยมูลหนี้ต่างรายกัน ถ้าเป็นหนี้กันฝ่าย เดียว หรือฝ่ายลูกหนี้ไปเป็นเจ้าหนี้ของบุคคลอื่น ย่อมไม่เข้า เงื่อนไขประการแรกนี้

อย่างไรก็ดี เงื่อนไขประการแรกนี้มีข้อยกเว้นอยู่ ๒ กรณี คือ (ก) มีข้อตกลงกันให้หนี้สิทธิเรียกร้องหรือหนี้ที่ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งมีต่อบุคคลภายนอกมาหักกลบลบหนี้ได้ หรือ (ข) โดย ผลแห่งมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งได้อินสิทธิ เรียกร้องของตนให้แก่บุคคลภายนอกไปโดยอีกฝ่ายมิได้อินยอม เป็นหนังสือด้วย ดังนี้ ย่อมทำให้ฝ่ายที่เป็นลูกหนี้ของสิทธิเรียก ร้องที่โอนไปนั้น อ้างเอาสิทธิเรียกร้องที่เขามีอยู่เหนือผู้โอนมา หักกลบลบหนี้กับผู้รับโอนได้

(๒) สภาพแห่งหนี้ของทั้งสองฝ่ายต้องเปิดช่อง ให้หักกลบลบหนี้กันได้ ถ้าหนี้ของฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งเป็นหนี้ เฉพาะตัว หรือมีกฎหมายห้ามการหักกลบลบหนี้ไว้ ก็จะทำมา หักกลบลบกันไม่ได้ (*คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๕๓/๒๕๕๑*)

(๓) หนี้ของทั้งสองฝ่ายมีวัตถุประสงค์เหมือนกันอย่างเดียวกัน เช่น หนี้ส่งมอบทรัพย์สินเป็นประเภทชนิดเดียวกันให้แก่กัน ซึ่ง

^๕ จรัญ ภักดีธนากุล. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย หนี้. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลสยาม พรินติ้ง (ประเทศไทย), ๒๕๕๕.

ในทางปฏิบัติมักจะต้องเป็นหนี้เงินด้วยกันนั้น โดยจะเป็นหนี้เงินมาแต่ต้นหรือเป็นหนี้ชดใช้ค่าเสียหายฐานผิดสัญญา หรือต้องชำระเงินคืนเพราะเหตุเลิกสัญญาตามมาตรา ๓๙๑ วรรคสองก็ได้ แต่หนี้ละเมิดนั้นผู้ทำละเมิดจะอ้างสิทธิเรียกร้องที่ตนมีอยู่เหนือผู้ถูกทำละเมิดมาหักกลบลบหนี้กับผู้ถูกทำละเมิดไม่ได้เพราะต้องห้ามไว้ตามมาตรา ๓๔๕ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๙๕/๒๕๕๑)

(๔) หนี้ของทั้งสองฝ่ายต้องมีกำหนดชำระแล้ว ทั้งคู่ ทั้งนี้ เว้นแต่ (ก) คู่กรณีจะตกลงกันว่าให้ทำได้หรือ (ข) เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง

(๕) ต้องไม่มีข้อตกลงระหว่างคู่กรณีห้ามการหักกลบลบหนี้ไว้ ตามมาตรา ๓๔๑ วรรคสอง

(๖) สิทธิเรียกร้องที่ยังมีข้อต่อสู้อยู่จะนำมาหักกลบลบหนี้ไม่ได้ ตามมาตรา ๓๔๔^๖ ซึ่งศาลฎีกาวางแนวการตีความคำว่า “สิทธิเรียกร้องที่ยังมีข้อต่อสู้อยู่” ไว้ในความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อต่อสู้ที่พิสูจน์กันได้แล้วเท่านั้น เพียงแค่ลูกหนี้แห่งสิทธิได้ยกข้อต่อสู้ขึ้นโต้แย้งอย่างจริงจังในคำคู่ความหรืออย่างเป็นทางการต่อเจ้าหนี้ ก็ถือว่าสิทธิเรียกร้องนั้นมีข้อต่อสู้แล้ว ฝ่ายเจ้าหนี้จะอ้างไปหักกลบลบกับหนี้ที่ตนเป็นหนี้ลูกหนี้อยู่ก็รายหนึ่งไม่ได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๖๓/๒๕๔๘ และที่ ๔๐๔๖/๒๕๔๘)

ทั้งนี้ เงื่อนไขหรือลักษณะต้องห้ามหักกลบลบหนี้ในข้อนี้มีข้อยกเว้นอยู่ ๓ ประการคือ

(ก) ได้รับความเห็นตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๑๐๒

(ข) กรณีหนี้ขาดอายุความ ซึ่งลูกหนี้มีสิทธิยกขึ้นต่อสู้ได้ แต่มาตรา ๓๔๔ ตอนท้าย บัญญัติยกเว้นไว้ว่า ข้อต่อสู้เรื่องอายุความไม่ให้นำมาตัดรอนสิทธิหักกลบลบหนี้ของเจ้าหนี้ เพราะหนี้แม้ขาดอายุความแล้ว ก็มีได้ทำให้หนี้ระงับ จึงชอบที่เจ้าหนี้จะอ้างมาหักกลบลบหนี้ได้ โดยมีข้อแม้ว่าในขณะที่สามารถหักกลบลบหนี้ได้เป็นวันแรก คือวันที่หนี้ทั้งสองรายถึงกำหนดชำระนั้น สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ยังไม่ขาดอายุความ

(ค) มีข้อตกลงระหว่างคู่กรณีให้หักกลบลบหนี้ได้ถึงแม้หนี้จะขาดอายุความหรือมีข้อต่อสู้ประการอื่น หรือลูกหนี้

ได้แสดงเจตนาสละข้อต่อสู้ที่ตนมีอยู่เสียหาย จึงทำให้กลายเป็นหนี้ที่ไม่มีข้อต่อสู้ไม่อยู่ในบังคับมาตรา ๓๔๔ เจ้าหนี้จึงอ้างเพื่อหักกลบลบหนี้กับลูกหนี้ได้

(๗) ผู้ที่ทำการละเมิดจะอ้างเอาสิทธิเรียกร้องอื่นที่ตนเป็นเจ้าของผู้ถูกทำละเมิดมาหักกลบลบกับหนี้ละเมิดที่ตนต้องรับผิดไม่ได้ ตามมาตรา ๓๔๕^๗

(๘) สิทธิเรียกร้องที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ลูกหนี้ของเจ้าของสิทธินั้นจะขอหักกลบลบหนี้กับสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้เป็นเจ้าของเจ้าของสิทธินั้นไม่ได้

(๙) สิทธิเรียกร้องที่ถูกคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานอื่นอายัดไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย ลูกหนี้จะอ้างเอาสิทธิเรียกร้องรายอื่นที่ตนมีเหนือเจ้าหนี้มาหักกลบลบหนี้กับสิทธิที่ถูกอายัดไว้ก่อนแล้วไม่ได้ ตามมาตรา ๓๔๗^๘ ทั้งนี้ คำว่า “คำสั่งศาล” นั้น ศาสตราจารย์ (พิเศษ) จริญญา ภักดีธนากุล ได้บรรยายไว้ด้วยว่า ในปัจจุบันน่าจะรวมถึงคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายล้มละลาย และคำสั่งอายัดของเจ้าหนี้ภาษีอากรตามกฎหมายภาษีอากรด้วย และมาตรา ๓๔๗ ดังกล่าว ยังห้ามเฉพาะสิทธิเรียกร้องซึ่งลูกหนี้ “ได้มาภายหลัง” คำสั่งอายัดมาหักกลบลบหนี้เท่านั้น มิได้ห้ามไปถึงสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่ก่อนอายัดด้วย แต่โดยผลของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑๔ (๑) ซึ่งคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ผู้ขอให้อายัดไว้ ให้รวมถึงการห้ามมิให้อ้างเอาสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้อ้างก่อนได้รับคำสั่งอายัดมาหักกลบลบหนี้ด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๒๙/๒๕๕๒)

สำหรับวิธีการหักกลบลบหนี้ ก็จะต้องทำโดยการแสดงเจตนาไปยังคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง และจะมีเงื่อนไขหรือเงื่อนไขกำกับไว้ไม่ได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๒ วรรคหนึ่ง เว้นแต่จะมีข้อตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น และการแสดงเจตนาหักกลบลบหนี้อาจจะกระทำโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายก็ได้

ผลของการหักกลบลบหนี้โดยชอบเป็นไปตามมาตรา ๓๔๒ วรรคสอง กล่าวคือ ให้มีผลย้อนหลังขึ้นไปจนถึงเวลาที่หนี้ทั้งสองรายนั้นอาจจะหักกลบลบกันได้เป็นครั้งแรก คือ วันแรกที่หนี้รายที่ถึงกำหนดภายหลังถึงกำหนดชำระ

^๖ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๔ บัญญัติว่า สิทธิเรียกร้องโดยยังมีข้อต่อสู้อยู่ สิทธิเรียกร้องนั้นท่านว่าหาอาจจะเอา มาหักกลบลบหนี้ได้ไม่ อนึ่ง อายุความย่อมไม่ตัดรอนการหักกลบลบหนี้ แม้สิทธิเรียกร้องขาดอายุความแล้ว แต่ไว้ในเวลาที่อาจจะหักกลบลบกับสิทธิเรียกร้องฝ่ายอื่นได้นั้น สิทธิยังไม่ขาด

^๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๕ บัญญัติว่า หนี้รายใดอันเกิดแต่การอันมิชอบด้วยกฎหมายเป็นมูล ท่านห้ามมิให้ ลูกหนี้ถือเอาประโยชน์แห่งหนี้รายนั้น เพื่อหักกลบลบหนี้กับเจ้าหนี้

^๘ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๗ บัญญัติว่า ลูกหนี้คนที่สามหากได้รับคำสั่งศาลห้ามมิให้ใช้เงินแล้ว จะยกเอาหนี้ ซึ่งตนได้มาภายหลังแต่นั้นขึ้นเป็นข้อต่อสู้เจ้าหนี้ผู้ขอให้อายัดทรัพย์นั้น ท่านว่าหาอาจจะยกได้ไม่

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

“สิทธินำคดีอาญามาฟ้องไม่ระงับ”

คดีอาญาเริ่มขึ้นมีการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งเกิดความเสียหายต่อสาธารณชนที่พนักงานอัยการมีอำนาจในการฟ้องคดีอาญา ส่วนในตัวบุคคลผู้เสียหายโดยนิตินัยมีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้เช่นกัน จากนั้นมีกระบวนการพิจารณาของศาลจนถึงขั้นตอนที่สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ ซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๓๙ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปดังต่อไปนี้

- (๑) โดยความตายของผู้กระทำผิด
- (๒) ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (๓) เมื่อคดีเลิกกันตามมาตรา ๓๗
- (๔) เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้อง
- (๕) เมื่อมีกฎหมายออกใช้ภายหลังการกระทำผิดยกเลิกความผิดเช่นนั้น
- (๖) เมื่อคดีขาดอายุความ
- (๗) เมื่อมีกฎหมายยกเว้นโทษ

คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจในจุลสารฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับยอมความและจะตกลงถอนฟ้องคดีอาญาที่จะมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป ได้แก่ **คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๙/๒๕๖๐** ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

โจทก์ก็ฟ้องว่า จำเลยใช้กำลังประทุษร้ายผู้เสียหายและข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหาย ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖

จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณาคดี ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนรวมทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐ บาท

จำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง โดยผู้เสียหายยินยอมมีเพศสัมพันธ์กับจำเลย ผู้เสียหายจึงไม่ได้รับความเสียหายขอให้ยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง จำคุก ๔ ปี ให้จำเลยชำระค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง แต่ให้จำเลยนำเงินส่วนที่เหลือ ๓๐,๐๐๐ บาท ชำระแก่ผู้เสียหายหรือนำไปวางศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า สิทธินำคดีมาฟ้องของโจทก์ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) หรือไม่ เห็นว่า ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี พนักงานสอบสวนบันทึกว่าผู้เสียหายได้มาสถานีตำรวจ เพื่อตกลงยอมความในคดีข่มขืนกระทำชำเราโดยจะมอบเงินจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาทถ้วนให้แก่ผู้เสียหาย แต่วันนี้จ่าย ๓๐,๐๐๐ บาท โดยส่วนที่เหลือ ๓๐,๐๐๐ บาท จะจ่ายกันภายใน ๒ เดือนหลังจากขายบ้านได้แล้ว จึงได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน หมายเหตุ จ่ายเงินครบ ๖๐,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายจึงจะถอนแจ้งความ ดังนั้น ข้อตกลงดังกล่าวไม่มีข้อความใดแสดงว่าผู้เสียหายตกลงสละสิทธิ

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันที แต่กลับมีเงื่อนไขให้จำเลยต้องชำระเงินให้ครบ ๖๐,๐๐๐ บาท เสียก่อน ผู้เสียหายจึงจะถอนคำร้องทุกข์ แสดงให้เห็นว่าในระหว่างนั้นผู้เสียหายยังติดใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยอยู่ แม้ผู้เสียหายจะเบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านว่า หลังจากชำระเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท แล้ว จำเลยเคยแจ้งแก่เจ้าพนักงานตำรวจว่าจะชำระเงินอีก ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเจ้าพนักงานนัดให้ผู้เสียหายไปรับเงินแต่ผู้เสียหายไม่ยินยอม โดยแจ้งแก่เจ้าพนักงานตำรวจว่าจำเลยทำกับผู้เสียหายไว้มากและจะไม่ถอนแจ้งความ ซึ่งเจือสมกับคำเบิกความของจำเลยว่าก่อนครบกำหนด ๒ เดือน จำเลยโทรศัพท์ไปหาพนักงานสอบสวน บอกว่ามีเงินพร้อมที่จะชำระแล้ว แต่ผู้เสียหายไม่ยอมรับเงินและจะดำเนินคดีแก่จำเลย ก็ไม่ถือว่าผู้เสียหายเป็นฝ่ายผิดข้อตกลงยอมความ เพราะยังอยู่ในระหว่างที่ผู้เสียหายติดใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลย ทั้งการยอมความหรือไม่เป็นสิทธิของผู้เสียหาย ส่วนที่จำเลยจะชำระเงินอีก ๓๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย แต่ผู้เสียหายไม่รับก็เป็นเพียงข้อที่แสดงว่าจำเลยมิได้ผิดนัดเท่านั้น ข้อตกลงดังกล่าวหาไม่ผลเป็นการยอมความอันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) ไม่ ที่ศาลอุทธรณ์

พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น เมื่อศาลอุทธรณ์ยังไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลย เพื่อให้การวินิจฉัยคดีเป็นไปตามลำดับชั้นศาล เห็นสมควรย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาใหม่

พิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

ในคดีความผิดส่วนตัว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับเมื่อได้คำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น ต้องมีความชัดเจนว่า ผู้เสียหายตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาทันที แต่จากข้อพิพาทในคดีนี้ไม่มีหลักฐานหรือข้อความใดแสดงว่าผู้เสียหายตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญา แต่กลับมีเงื่อนไขให้จำเลยชำระเงินเพื่อชดใช้ค่าเสียหาย แม้ต่อมาผู้เสียหายไม่ยอมรับเงินและจะดำเนินคดีแก่จำเลยก็ย่อมเป็นสิทธิของผู้เสียหาย ข้อตกลงดังกล่าวหาไม่ผลเป็นการยอมความอันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒)

ปาฐกถา “เนื่องในวันสถาปนาองค์กรอัยการครบ ๑๒๕ ปี”

ต่อจากหน้า ๑๘

แนวทางซึ่งทางคณะกรรมการได้เสนอรัฐบาลไปอาจจะไม่เป็นที่พอใจของคนในสังคม มีผู้พยายามเสนอทางที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแบบรวดเร็ว เปลี่ยนหน้าที่ทันทีซึ่งอาจจะดีในทางวิชาการแต่อาจเกิดขึ้นไม่ได้ และจะต้องมีปัญหาและอุปสรรคอย่างมาก องค์กรอัยการเองก็เช่นกัน ถึงแม้ว่าจะมีแนวความคิดหลาย ๆ อย่าง แต่คิดว่าสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดก็ตาม พนักงานอัยการจะมีบทบาทสำคัญในการที่จะแบ่งปันความคิดความรู้สึกร่วมกัน เพื่อที่จะร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรอัยการต่อไปในอนาคต ทิศทางขององค์กรอัยการอยู่ในมือของพนักงานอัยการทุกท่าน ผมเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะพยายามนำแนวความคิดของท่านทั้งหลายซึ่งได้ตกลงร่วมกันมาขับเคลื่อนให้เป็นจริง เราได้อัยการรุ่นใหม่ที่มีความตั้งใจจริง ถือว่าเป็นคนที่มีแรง

ผลักดันในการที่จะปฏิบัติงาน

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน องค์กรหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทุกท่านที่มาร่วมงานในวันนี้ ทุกท่านที่ได้รับเชิญล้วนเป็นผู้ที่มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อสำนักงานอัยการสูงสุดมาในระยะเวลาที่ผ่านมาโดยตลอด ขอขอบคุณอีกครั้งหนึ่งสำหรับท่านทั้งหลายที่ทำให้เกียรติมาร่วมงานในวันนี้ผมขอจบการปาฐกถาด้วยปณิธานว่า พวกเราพนักงานอัยการ และองค์กรอัยการจะตั้งใจพัฒนาบทบาทหน้าที่ของเราเพื่อตอบสนองประชาชน ความต้องการของประชาชน เพื่อความผาสุก ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และจะพยายามประสานงานความร่วมมือกับทุกหน่วยงานอย่างดียิ่งต่อไป

เข้า...ฎีกาเดิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๒๙/๒๕๖๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๒๙/๒๕๖๐

ป.พ.พ. กู้ยืมเงิน มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง

ป.วิ.พ. สืบพยานบุคคลแก้ไขเอกสาร มาตรา ๙๔ (ข)

ป.รัชฎากร มาตรา ๑๑๘

เอกสารมีข้อความว่า “๒๓ กุมภาพันธ์ ให้เช็คเงินสด ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) แก่ อ. (สถานที่ให้ที่ธนาคาร น.) ผู้กู้ (อ.) สัญญาให้ดอกเบี้ยเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาท) ของทุก ๆ เดือน...” ข้อความดังกล่าวมีลักษณะเพียงการบันทึกเป็นหลักฐานว่ามีการมอบเช็คให้แก่จำเลยโดยจำเลย โดยจำเลยอยู่ในฐานะผู้กู้ ดังความในตอนท้ายระบุตรงที่มีลายมือชื่อจำเลยว่า ผู้กู้ และระบุตรงที่มีลายมือชื่อโจทก์ว่า ผู้ให้กู้ ส่วนอัตราดอกเบี้ยก็มีได้กำหนดไว้ชัดเจน แต่สามารถคำนวณได้ว่าหากต้องให้ดอกเบี้ยเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ในต้นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ระบุในเช็คก็จะคิดเป็นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี จึงเป็นเพียงหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นหนังสือสัญญากู้ยืมเงินจึงไม่เข้าลักษณะตาม ป.รัชฎากร มาตรา ๑๑๘ แม้โจทก์จะปิดอากรแสตมป์ในเอกสารดังกล่าวแต่มิได้ขีดฆ่าก็รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

คำเบิกความของโจทก์ที่ว่า โจทก์ไปถอนเงินจากธนาคารแล้วส่งให้ธนาคารออกแคชเชียร์เช็ค เป็นการเบิกความเพื่อนำสืบประกอบถึงที่มาและวิธีการออกแคชเชียร์เช็คเพื่อมอบให้แก่จำเลย สืบเนื่องจากจำเลยมาขอกู้ยืมเงินโจทก์ ตามที่ปรากฏในหลักฐานการกู้ยืมเงินนั้น มิใช่เป็นการสืบพยานบุคคลเพื่อแสดงว่ายังมีข้อความเพิ่มเติมตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารหมายเลข จ.๑ แต่อย่างใด จึงไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข)

(ชูชีพ ปิณฑะสิริ – อีรพงศ์ จิระภาค – ชัยเจริญ คุณฎีกพร)

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้

๑. ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
“การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐาน

แห่งการกู้ยืมเงินเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมเป็นสำคัญ จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่”

๒. ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) บัญญัติว่า

“เมื่อใดมีกฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดงห้ามมิให้ศาลยอมรับฟังพยานบุคคลในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ แม้ถึงว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะได้ยินยอมก็ดี

(ก) ขอสืบพยานบุคคลแทนพยานเอกสาร เมื่อไม่สามารถนำเอกสารมาแสดง

(ข) ขอสืบพยานบุคคลประกอบข้ออ้างอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อได้นำเอกสารมาแสดงแล้วว่า ยังมีข้อความเพิ่มเติมตัดทอน หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารนั้นอยู่

แต่ว่าบทบัญญัติแห่งมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีที่บทบัญญัติไว้ในอนุมาตรา (๒) แห่งมาตรา ๙๓ และมีให้ถือว่าเป็นการตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะกล่าวอ้างและนำพยานบุคคลมาสืบประกอบข้ออ้างว่า พยานเอกสารที่แสดงนั้นเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือสัญญาหรือหนังสืออื่นที่ระบุไว้ในเอกสารนั้นไม่สมบูรณ์ หรือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตีความหมายผิด”

๓. ป.รัชฎากร มาตรา ๑๑๘ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องตราสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้ บัญญัติไว้ว่า

“ตราสารใดไม่ปิดแสตมป์บริบูรณ์ จะต้องใช้ต้นฉบับคู่ฉบับ คู่ฉีก หรือสำเนาตราสารนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้ จนกว่าจะได้เสียอากรโดยปิดแสตมป์ครบจำนวนตามอัตราในบัญชีท้ายหมวดนี้และขีดฆ่าแล้ว แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการเสื่อมสิทธิที่จะเรียกเงินเพิ่มอากรตามมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔”

คดีนี้ ศาลฎีกาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่น่าสนใจไว้ ๔ ประเด็น ดังนี้

- ๑) ประเด็นแรก ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัย

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ (น.บ.ท. ๓๘)

** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา (น.บ.ท. ๔๒)

ตามฎีกาของจำเลยข้อแรกว่า เอกสารหมาย จ.๑ ใช้เป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า เอกสารหมาย จ.๑ เป็นสัญญากู้ยืมเงินซึ่งจะต้องปิดแสดมบปีบริบูรณ์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๐๓ ตามเอกสารหมาย จ.๑ มีการปิดอากรแสดมบ แต่ไม่ได้ขีดฆ่าจึงไม่บริบูรณ์ ไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งได้ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๑๘ โจทก์แก้ฎีกาว่า เอกสารหมาย จ.๑ เป็นเพียงหลักฐานการกู้ยืมเงิน มิใช่สัญญากู้ยืมเงิน จึงไม่จำต้องปิดแสดมบปีบริบูรณ์ สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้นั้น เห็นว่า ตามเอกสารหมาย จ.๑ มีข้อความว่า “๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ให้เช็คเงินสด ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) แก่นาย อ. (สถานที่ให้ที่ธนาคาร น.) ผู้กู้ (นาย อ.) สัญญาให้ดอกเบี้ยเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาท) ของทุก ๆ เดือน... “ข้อความดังกล่าวมีลักษณะเพียงการบันทึกเป็นหลักฐานว่ามีการมอบเช็คให้แก่จำเลย โดยจำเลยอยู่ในฐานะผู้กู้ ดังความหมายในตอนท้ายระบุตรงที่มีลายมือชื่อจำเลยว่า ผู้กู้ และระบุตรงที่มีลายมือชื่อโจทก์ว่า ผู้ให้กู้ ส่วนอัตราดอกเบี้ยก็ได้กำหนดไว้ชัดเจน แต่สามารถคำนวณได้ว่าหากต้องให้ดอกเบี้ยเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ในต้นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ระบุในเช็ค ก็จะคิดเป็นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี ดังนั้น เอกสารหมาย จ.๑ จึงเป็นเพียงหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง มิใช่เป็นหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน จึงไม่เข้าลักษณะตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๑๘ แม้โจทก์จะปิดอากรแสดมบในเอกสารดังกล่าวแต่มิได้ขีดฆ่าก็รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

๒) ประเด็นต่อไปศาลฎีกาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ว่า ศาลอุทธรณ์รับฟังคำเบิกความของโจทก์ที่ว่า โจทก์ไปถอนเงินจากธนาคารแล้วสั่งให้ธนาคารออกเช็คเช็ค เป็นการทำพยานบุคคลมาสืบประกอบข้ออ้างเพื่อเพิ่มเติมตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารหมาย จ.๑ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) หรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์เบิกความดังกล่าวเป็นการเบิกความเพื่อนำสืบประกอบถึงที่มาและวิธีการออกเช็คเช็คเพื่อมอบให้แก่จำเลย สืบเนื่องจากจำเลยมาขอกู้ยืมเงินโจทก์ ตามที่ปรากฏในหลักฐานการกู้ยืมเงินเอกสารหมาย จ.๑ นั้น มิใช่เป็นการสืบพยานบุคคลเพื่อแสดงว่ายังมีข้อความเพิ่มเติมตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสารหมาย จ.๑ แต่อย่างใด จึงไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) ฎีกาของจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

สำหรับประเด็นในเรื่องการนำพยานบุคคลมาสืบประกอบข้ออ้างเพื่อเพิ่มเติมตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสาร ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) หรือไม่นั้น ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๒๑/๒๕๕๕ ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ปัญหาข้อนี้มีได้ยกขึ้นว่า

กันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ก็ตาม คู่ความที่เกี่ยวข้องยอมมีสิทธิที่จะยกขึ้นอ้างได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง (เดิม) ซึ่งใช้บังคับขณะยื่นฟ้อง

๓) ประเด็นต่อไปศาลฎีกาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยลงลายมือชื่อในหลักฐานการกู้ยืมเงินเอกสารหมาย จ.๑ หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า การที่ศาลชั้นต้นเปรียบเทียบลายมือชื่อของจำเลยที่ลงไว้ในใบแต่งตั้งนายความและรายงานกระบวนการพิจารณาเทียบกับลายมือชื่อในช่องผู้กู้ตามเอกสารหมาย จ.๑ แล้วใช้ดุลพินิจเชื่อว่าลายมือชื่อผู้กู้เป็นลายมือชื่อของจำเลย เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นข้อพิพาทแห่งคดีในข้อที่ว่าจำเลยได้ทำสัญญากู้ยืมเงินโจทก์จริงหรือไม่ ซึ่งเป็นอำนาจของศาลที่จะวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์และศาลอุทธรณ์ได้พิจารณาเปรียบเทียบลายมือชื่อตามเอกสารที่ศาลชั้นต้นเปรียบเทียบแล้วก็เชื่อว่าลายมือชื่อในช่องผู้กู้ตามเอกสารหมาย จ.๑ เป็นลายมือชื่อของจำเลยนั้น จำเลยให้การปฏิเสธมาโดยตลอดว่าจำเลยไม่เคยทำสัญญากู้ยืมเงินจากโจทก์ หมายความว่ารวมถึงว่าลายมือชื่อในช่องผู้กู้ไม่ใช่ลายมือชื่อของจำเลย ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้น จำเลยได้มาศาลและแถลงว่าจำเลยมีปัญหาในการเตรียมแนวทางดำเนินคดีกับนายความ จึงขอเลื่อนคดี แต่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาต หากจำเลยมีนายความคอยช่วยว่าต่างและแก้ต่าง เชื่อว่าศาลชั้นต้นจะรับฟังข้อโต้แย้งของจำเลยอย่างถูกต้องครบถ้วนเห็นว่าฎีกาของจำเลยดังกล่าวมิได้โต้แย้งคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ว่า ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยเหตุผลใด และที่ถูกต้องเป็นอย่างไร จึงเป็นฎีกาที่ไม่ขัดแย้ง ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง (เดิม) ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย

๔) ประเด็นสุดท้ายศาลฎีกาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยได้รับเงินที่กู้ยืมไปแล้วหรือไม่ โจทก์อ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า จำเลยและภรรยาไปหาโจทก์ที่บ้าน แล้วขอกู้ยืมเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท โจทก์ตกลงให้กู้ยืม จึงไปถอนเงินจากธนาคาร น. แล้วสั่งให้ธนาคารออกเช็คเช็คซึ่งเจ้าหน้าที่ธนาคารจะบันทึกรายละเอียดจำนวนเงินและผู้รับเงินไว้ ซึ่งเห็นได้ว่ามีรายการจำนวนเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ชื่อจำเลย ชื่อโจทก์ และวันที่ระบุว่า ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ สอดคล้องกับหลักฐานการกู้ยืมเงินตามเอกสารหมาย จ.๑ จึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า โจทก์ได้ถอนเงิน และสั่งให้ธนาคารออกเช็คเช็คและมอบเช็คเช็คให้จำเลยได้รับไปแล้ว ซึ่งจำเลยสามารถนำเช็คเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารได้ทันที ส่วนจำเลยเพียงแต่อ้างตนเองเป็นพยานเบิกความลอย ๆ ว่า จำไม่ได้ว่าเคยได้รับเงินไปจากโจทก์จริงหรือไม่ ดังนี้ พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของจำเลยข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยได้รับเงินที่กู้ยืมไปแล้ว จำเลยจึงต้องรับผิดชอบหนี้แก่โจทก์ ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

Judicial Integrity Champions in APEC

ผู้เขียนได้เข้าร่วมการประชุม Judicial Integrity Champions in APEC เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยเป็นการประชุมครั้งแรกสุดในหัวข้อนี้ (Inception Meeting) ของผู้จัดการประชุม ซึ่งได้แก่ United Nations Development Program หรือ UNDP โดยทิศทางในการจัดเกี่ยวกับหัวข้อนี้คือ Judicial integrity is key to deliver “Justice for All”

คำว่า “Judicial” หมายความว่า ที่เกี่ยวกับศาล หรือที่เกี่ยวกับตุลาการ adj. 1. Pertaining to judgment in courts of justice or to the administration of justice: judicial proceedings; the judicial system 2. Pertaining to courts of law or to judges; judiciary: judicial functions. รากศัพท์คำนี้คือ “Jur หรือ Jure” เป็นภาษาลาติน จะแปลว่า ที่เกี่ยวกับศาล ที่เกี่ยวกับคำพิพากษา หรือที่เกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งหากผู้อ่านลองนึกถึงคำศัพท์ต่าง ๆ ที่มีรากศัพท์นี้ ก็จะเห็นว่าล้วนแต่เกี่ยวข้องกับกฎหมายทั้งสิ้น เช่น Jury = ลูกหนี้ Judge = ผู้พิพากษา Justice = ความยุติธรรม Jurisprudence = หลักนิติศาสตร์ De Jure = โดยผลของกฎหมาย เป็นต้น

คำว่า “Integrity” แปลว่า เกียรติศักดิ์ ซึ่งคำแปลภาษาไทยดังกล่าวก็ถือว่าแปลแล้วเข้าใจยากอยู่ดี จึงจำเป็นต้องขยายความโดยใช้คำแปลภาษาอังกฤษว่า n. 1. Adherence to moral and ethical principles (การปฏิบัติตามหลักศีลธรรมและจริยธรรม); soundness of moral character (ลักษณะทางศีลธรรมที่ดี); honesty (ความซื่อสัตย์) 2. The state of being

whole, entire, or undiminished (สภาวะที่เต็ม สมบูรณ์ หรือไม่มีรอยต่างพร้อย) : to preserve the integrity of the empire.

คำว่า “Champion” ภาษาไทยเราใช้ทับศัพท์ อยู่แล้วว่า แชมป์หรือแชมป์เป็นหรือผู้ที่ครองตำแหน่ง อยู่แต่ในความหมายของการประชุมนี้ ซึ่งใช้ทั้งรูปกริยา และคำนาม หมายถึง การส่งเสริมหรือสนับสนุน n. 4. A person who fights for or defends any person or cause: a champion of the oppressed.

คำย่อ “APEC” ซึ่งต้องเขียนด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ทั้งหมด ตัวเต็มคือ “Asia-Pacific Economic Cooperation” คือ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจใน เอเชีย-แปซิฟิก ปัจจุบัน เอเปคมีสมาชิก ๒๑ เขต เศรษฐกิจ มีประชากรรวมกันประมาณ ๒,๕๐๐ ล้านคน (ประมาณร้อยละ ๔๒ ของประชากรโลก) มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติรวมกันกว่า ๑๘ ล้านล้านดอลลาร์ สหรัฐ เอเปคมีเป้าหมายในการส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนร่วมเป็นประชาคมในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก^๑

ส่วน Theme ของงาน คือ Judicial integrity is key to deliver “Justice for All” (เกียรติศักดิ์ของศาลเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งความยุติธรรมสำหรับทุกคน) “key” ในความหมายนี้จะแปลว่า n. 4. Something that affords a means of access: the key to happiness คำว่า “Inception” เป็น คำสูง/คำยาก แปลว่า n. 1. Beginning; start; commencement ในส่วนที่เป็นชื่อของภาพยนตร์นั้น

* ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา น.บ. (เกียรติคุณอันดับหนึ่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น.บ.ท. LL.M. New York University LL.M. The University of Chicago (ทุน ก.พ. ตามความต้องการของกรมบังคับคดี ๒๕๔๖) J.S.D. University of Illinois (ทุนสำนักงานศาลยุติธรรม ๒๕๕๓) (คำแปลและตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษจาก www.dictionary.com)

^๑ ข้อมูลจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ www.tica.thaigover.net (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑)

ในเนื้อหาของเรื่องจะตรงกับคำแปลที่ว่า 3. (in science fiction) the act of instilling an idea into someone's mind by entering his or her dreams. (การใส่/ปลูกฝังความคิดเข้าไปในหัว/ใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยการเข้าไปในความฝันของบุคคลนั้น ๆ)

เอกสารประกอบการประชุมระบุว่า Judicial corruption disproportionately impacts the access to justice of the poor and marginalized because they are unlikely to afford bribes or gain access to influential network. This is particularly problem in Asia and the Pacific where 23% of people said that [they] had to pay a bribe in the last year to access courts (2017 TI Global Corruption Barometer). (การคอร์รัปชันที่เกี่ยวกับกระบวนการทางศาลส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มผู้ยากจนและคนชายขอบเพราะพวกเขาไม่สามารถให้สินบนหรือไม่มีเส้นสายในกระบวนการยุติธรรม จากผลสำรวจของ Transparency International ในปี ๒๐๑๗ พบว่า ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ประชากรร้อยละ ๒๓ แจ้งว่าพวกเขาต้องจ่ายสินบนในปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับการมาใช้บริการศาล)

คำว่า “**Corruption**” n. 1. The act of corrupting or state of being corrupt 2. Moral perversion; depravity. 3. Perversion of integrity 5. bribery จากนิยามของความหมายแรก ทำให้ต้องศึกษาความหมายของคำว่า “**corrupt**” v. 1. To destroy the integrity of; cause to be dishonest, disloyal, etc., especially by bribery. 2. To lower morally; pervert: to corrupt youth. adj.1. Guilty of dishonest practices, as bribery; lacking

integrity; crooked: a corrupt judge 2. Debased in character; depraved; perverted; wicked; evil. จากนิยามดังกล่าวทั้งหมดข้างต้น เห็นได้ว่า รูปแบบหลักของการคอร์รัปชัน คือ การให้และรับสินบน

คำว่า “**Access to justice**” แปลว่า การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม สหประชาชาติแปลคำนี้ในทำนองปฏิเสธว่า “In the absence of access to justice, people are unable to have their voice heard, exercise their rights, challenge discrimination or hold decision-makers accountable.” (หากปราศจากการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เสียงหรือข้อเรียกร้องของประชาชนจะไม่มีใครได้ยิน ประชาชนจะไม่สามารถใช้สิทธิของตนได้ ไม่มีโอกาสคัดค้านในเรื่องที่ถูกกีดกัน หรือฟ้องร้องเพื่อให้ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง (ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย))

การบริโภคข้อมูลจากต่างประเทศหรือหน่วยงานระหว่างประเทศในการประเมิน ประเทศไทยจำเป็นต้องทำด้วยความระมัดระวัง เพราะประเทศแต่ละประเทศหรือองค์กรแต่ละองค์กรมีประเด็นของตัวเอง (issue/agenda) ที่ต้องการให้เป็นไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การวิเคราะห์หรือวิพากษ์งานวิจัยที่แสดงตัวเลขใด ๆ นักวิจัยจะเริ่มต้นจากการพิจารณาระเบียบวิธีวิจัย (methodology) ว่า มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ (valid) ทั้งประเทศไทยไม่จำเป็นต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎหมายทุกมาตราหรือข้อบัญญัติที่ของเรายังไม่มี เหมือนกับของต่างประเทศ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจำเป็นที่จะต้องพิจารณาผลได้เสียของผู้ที่เกี่ยวข้องในประเทศด้วยว่าจะต้องได้ประโยชน์มากกว่า (Protection of local interests) จึงจะไปยอมรับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศนั้น ๆ

นายเข้มชัย ชุตินวงศ์ อัยการสูงสุด ปาฐกถาเนื่องในวันสถาปนาองค์กรอัยการครบ ๑๒๕ ปี^๑

วันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๑๒๐ ปี
สำนักงานอัยการสูงสุด อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

โกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง*

องค์กรอัยการเป็นหน่วยงานราชการ เดิมมีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือน และใน พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ แยกออกเป็นข้าราชการฝ่ายอัยการ ในกรมอัยการ สังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทย และต่อมา พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๗ จัดตั้งสำนักงานอัยการสูงสุด ขึ้นเป็นส่วนราชการภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี และเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาจนถึงปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการบัญญัติคำว่า “องค์กรอัยการ” ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร องค์กรอัยการมีการพัฒนาไปในทางที่จะทำให้พนักงานอัยการมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานอัยการต้องมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพราะว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของอัยการไม่ว่าจะเป็นการสั่งคดีหรือปฏิบัติหน้าที่ที่รักษาผลประโยชน์ของรัฐอื่น ๆ จำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาด้วยความเที่ยงธรรม เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไม่มีแรงกดดันหรือปัจจัยภายนอกมาบีบคั้นเป็นอุปสรรค หรือว่าการปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้น

ในอดีตที่ผ่านมา พนักงานอัยการมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการอำนวยความยุติธรรมในทางอาญา ทิศทางขององค์กรอัยการตั้งแต่ถือกำเนิดขึ้นยาวนานถึงปัจจุบัน มีการขับเคลื่อนไปในทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการ

อำนวยความยุติธรรม มีความเที่ยงธรรมมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความพิถีพิถันในการที่จะพิจารณาพยานหลักฐานในคดีมากขึ้น และพยายามที่จะให้การฟ้องของอัยการประสบผลสำเร็จ คือ ศาลสามารถลงโทษได้ ซึ่งเป็นทิศทางหนึ่งที่จะต้องขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่อำนวยความยุติธรรมโดยเฉพาะในชั้นตอนที่สำคัญอย่างมากที่เป็นบทบาทของพนักงานอัยการคือการสั่งคดีได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

นอกจากนี้ กรมอัยการมีบทบาทหนึ่งมาตั้งแต่เริ่มต้นใน พ.ศ. ๒๔๓๖ นั่นคือการเป็นทนายแผ่นดิน ความหมายของการเป็นทนายแผ่นดินคือการทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของรัฐ ทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับงาน ในสมัยก่อนนั้นจะเป็นงานของพระเจ้าแผ่นดิน งานของรัฐทั้งหลายในปัจจุบันอัยการคงยังทำหน้าที่นั้นอยู่ ในทิศทางการขับเคลื่อนขององค์กรอัยการนั้นพยายามที่จะแสวงหาความเป็นมืออาชีพ พยายามที่จะฝึกฝนพนักงานอัยการให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถที่จะสนองตอบงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นงานในคดีแพ่ง คดีปกครอง ทั้งการว่าต่างและแก้ต่างคดีให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ งานสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่อาจจะไม่ได้พบในช่วงที่ก่อตั้งกรมอัยการเป็นงานซึ่งมีความสำคัญและเป็นงานใหม่สุดขององค์กรอัยการ ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาถึงปัจจุบันซึ่งถือนานพอสมควร นั่นคืองานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทาง

* รองโฆษกสำนักงานอัยการสูงสุด, อัยการพิเศษฝ่าย ผู้เรียบเรียง

^๑ งานวิชาการเนื่องในวันสถาปนาองค์กรอัยการครบ ๑๒๕ ปี

กฎหมายแก่ประชาชน หรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า legal aid ต้องยอมรับว่าคนไทยในชนบทที่ห่างไกลยังขาดความรู้ในทางกฎหมาย ยังถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ว่าจะเป็นในกระบวนการทำสัญญา การทำนิติกรรม หรือว่าการเข้าร่วมในธุรกิจต่าง ๆ มักจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากคนที่มีความรู้ดีกว่า บางทีคนเหล่านั้นไม่ทราบว่าข้างหน้าไปพึ่งใครกว่าจะไปฟ้องร้องยังศาลก็อาจจะไม่ทัน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้แล้ว เพราะว่าเบื้องต้นที่ทำมานั้นเสียเปรียบทุกประการในตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมาอัยการจึงได้พยายามที่จะแก้ปัญหาตลอดช่วงนี้ด้วยการนำความรู้ทางกฎหมายเบื้องต้นไปเผยแพร่ในระดับฐานรากให้แก่ประชาชน ในชนบทที่ห่างไกล ซึ่งได้ทำงานนี้ติดต่อกันหลายสิบปีแล้ว นอกจากนั้น ทางพนักงานอัยการยังรับที่จะให้บริการในด้านความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่คนที่ยากไร้ ไม่มีเงินพอที่จะจ้างทนายความมูลค่าสูง ๆ ได้

เป็นที่น่ายินดีว่า ในแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และด้านกระบวนการยุติธรรมที่จะมีผลใช้บังคับในไม่ช้าวันนี้มีประเด็นปฏิรูปที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งทางกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบหลักโดยประสานการดำเนินการร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด คือ การลดความเหลื่อมล้ำทางกฎหมายระหว่างคนในสังคม จะเน้นเกี่ยวกับเรื่องจะทำให้คนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ต้องตกเป็นผู้ต้องหา เกี่ยวข้องในคดีอาญา ซึ่งเรื่องนี้ทางสำนักงานอัยการสูงสุด มีพนักงานอัยการที่จะช่วยปฏิบัติหน้าที่เป็นแนวร่วมกับกระทรวงยุติธรรมที่จะช่วยเหลือในเรื่องนี้ต่อไป ถ้าพูดถึงทิศทางในอนาคตนับจากนี้ไป คงต้องยึดรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลัก ในรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่แสดงถึงทิศทางขององค์กรอัยการ คือในมาตรา ๒๔๘ กล่าวถึงการพัฒนาองค์กรบริหารงานบุคคลของพนักงานอัยการ เป็นมาตราที่รับรองสถานะความเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอัยการ ซึ่งต้องมีกระบวนการออกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติรองรับต่อไป นอกจากนี้ ที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งคือแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมซึ่งบัญญัติอยู่ในมาตรา ๒๕๘ ขณะนี้ คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๑ ด้านแล้วและสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับทราบแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวแล้ว ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปฏิรูปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งแผนปฏิรูปประเทศในหลายแผนได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการปฏิรูป

ตามแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าว สำนักงานอัยการสูงสุดคงต้องพัฒนาไปในทิศทางตามแผนปฏิรูปประเทศเช่นกัน ในการพัฒนาหรือแสดงบทบาทใด ๆ ในกระบวนการยุติธรรมอัยการต้องคิดถึงประชาชนเป็นศูนย์กลาง ต้องตอบคำถามให้ได้ว่า ในแต่ละกระบวนการที่เราจะดำเนินการนั้น ได้ตอบสนองความต้องการ หรือความผาสุกของประชาชนอย่างไร ก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนอย่างไร ที่ผ่านมามีอัยการอาจจะพัฒนาตัวองค์กรเจริญงอกงามขึ้นเป็นไปอย่างมาก และต่อไปอัยการจะต้องนึกถึงประชาชนมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่เป็นแนวความคิดของผมเอง และพยายามที่จะผลักดัน คือ การประสานงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่ผ่านมามีในอดีตอาจจะเคยได้ยินคนครหาว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมักจะสร้างอาณาจักรของตัวเอง และอยู่โดดเดี่ยวลำพัง มีค่านิยมของตัวเองโดยไม่สนใจหน่วยงานอื่น ผมคิดว่าจะพยายามผลักดันให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น แม้ว่าไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะต้องเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เคยปฏิบัติกันมา ต้องอาศัยความเสียสละของใครสักคนหนึ่งซึ่งคนที่ควรจะต้องมีบทบาทนำในเรื่องนี้จะเป็นองค์กรอัยการ คือ เราต้องยอมรับ ยอมละ อดตาส่วนตัว ความยึดมั่น ถิ่นมั่น แล้วไปร่วมมือร่วมใจกับคนอื่น ในอดีตที่ผ่านมาเราได้ทำงานในลักษณะนี้ประสบความสำเร็จในหลายเรื่อง เรามีความร่วมมือปราบปรามกระบวนการค้ายาเสพติดมาหลายสิบปี เราร่วมมือกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำงานอย่างใกล้ชิดโดยไม่ต้องมีกฎหมายมาบังคับให้เราร่วมมือกันสอบสวนแต่เราเห็นเป้าหมายหรือเห็นความสำเร็จของงานเป็นหลักที่ได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด งานส่วนหนึ่งในวันสถาปนาองค์กรอัยการ ๑๒๕ ปี จะได้เห็นการแสดงหรือการนำเสนอความร่วมมือระหว่างองค์กรอัยการกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรามีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับกรมสอบสวนคดีพิเศษ ซึ่งได้ทำงานร่วมกันมาหลายปีแล้ว ได้ประสบความสำเร็จคดีใหญ่ ๆ หลายคดี และล่าสุดคดีซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งเป็นคดีที่มีความร้ายแรงในระดับสากล นั่นคือ คดีปราบปรามการทุจริต และคดีปราบปรามการค้ามนุษย์ การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมซึ่งมนุษย์ไม่ควรทำต่อมนุษย์ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้เลยไม่ว่าเป็นในประเทศใด สำนักงานอัยการสูงสุดได้ให้

ความร่วมมือที่เพิ่มขึ้น และมีกระบวนการหรือวิธีการที่จะบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้การดำเนินงานการปราบปรามผู้กระทำความผิดกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คดีค้ำมนุษย์เป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน มีผู้กระทำความผิดเข้ามาเกี่ยวข้องจำนวนมาก และมีหลายสาขาวิชาเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งส่วนการปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในส่วนการแก้ไขเยียวยาเหยื่อของอาชญากรรม สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้ทุ่มเทกำลังบุคลากร ทรัพยากรที่มีให้กับคดีเหล่านี้อย่างเต็มที่ ในระยะเวลาที่ผ่านมาได้ผลดีพอสมควร คดีปราบปรามการทุจริตเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เป็นทิศทางที่สำนักงานอัยการจะต้องให้ความร่วมมือประสานงานกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอย่างใกล้ชิด ในอดีตที่ผ่านมาพบว่า บางครั้งการที่หน่วยงานมีความเห็นที่แตกต่างกันปรากฏออกมาทางสังคมทำให้สังคมรู้สึกถึงความขัดแย้งความไม่ลงรอยกัน ซึ่งต่อไปทางองค์กรอัยการจะพยายามอย่างยิ่งที่จะทำความเข้าใจที่จะร่วมมือร่วมใจทำงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วย การดำเนินการอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นการประสานงานที่สำคัญยิ่งซึ่งทางสำนักงานอัยการสูงสุดพยายามทำอยู่คือการประสานงานในระดับระหว่างต่างประเทศ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสำนักงานอัยการสูงสุด ยึดถือคติที่ว่าจะไม่ยอมให้อาชญากรมีที่ยืนที่ใด ๆ ในโลกนี้ นั่นแปลว่าประเทศทุกประเทศต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในการปราบปรามอาชญากรรม ในประเด็นสำคัญ ๒ เรื่อง ก็คือ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กัน และการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ในทางอาญาสำนักงานอัยการสูงสุดได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากท่านผู้แทนสถานทูตประเทศต่าง ๆ ทั้งในกรณีที่ประเทศไทยขอความร่วมมือ และในทางเดียวกันเมื่อสำนักงานอัยการได้รับคำขอความร่วมมือ ก็จะทำให้ความร่วมมืออย่างดี ในการประสานงานในลักษณะนี้ มีทั้งการประสานงานแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และจากประสบการณ์การทำงาน การประสานงานแบบที่ไม่เป็นทางการ บางครั้งก็ให้ผลดีกว่า การที่อัยการของไทยกับอัยการต่างชาตรู้จักกันเป็นเพื่อนกัน เคยอบรมด้วยกันทำให้สามารถที่จะติดต่อประสานงานกันได้อย่างดี แทนที่จะต้องรอเอกสารส่งไปส่งมาซึ่งใช้เวลาานาน ซึ่งเป็นอุปสรรคและเป็นผลร้ายต่อกระบวนการร่วมมือกันระหว่างประเทศอย่างยิ่ง เราสามารถโทรศัพท์พูดคุยกันสามารถทำความเข้าใจกันและทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนี้บรรลุลู่ไปอย่างดี อีกทิศทางหนึ่งซึ่งจะพยายามผลักดันให้เกิดขึ้น ความจริง

อันนี้เป็นสิ่งซึ่งรัฐบาลต้องการอย่างมาก ก็คือบริการการเป็นนายแผ่นดินขององค์กรอัยการต่อหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ สำนักงานอัยการพยายามอย่างยิ่งที่จะฝึกฝนให้มีอัยการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญพิเศษ ในอดีตพนักงานอัยการจะเหมือนกับข้าราชการอื่น อาจจะมีความคิดที่ไม่ค่อยถูกนักว่าอัยการทำได้ทุกอย่าง แต่ในความเป็นจริงไม่มีอัยการคนไหนจะทำอะไร ๆ ได้ทุกอย่างแล้วได้ประสิทธิภาพดีไปหมดตามที่หน่วยงานของรัฐทั้งหลายต้องการ สำนักงานอัยการจำเป็นต้องสร้างคนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไม่จำเป็นต้องไปเก่งในด้านอื่น เมื่อก่อนนี้กรมขุนเวียนโยกย้ายของข้าราชการอัยการก็เหมือนกับข้าราชการอื่น ๆ ที่ต้องหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไป ซึ่งการหมุนเวียนสับเปลี่ยนนี้บางครั้งก็จะทำลายโอกาสที่จะฝึกฝนสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญพิเศษ จึงจำเป็นที่จะต้องหาทางที่จะสร้างบุคลากรในลักษณะนี้ขึ้นมา องค์กรอัยการต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกับหน่วยงานอื่น ๆ พร้อมกับรัฐบาล ต้องพัฒนาการบริหารจัดการของเราให้เป็นไปแบบไทยแลนด์ ๔.๐ นั่นก็คือการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในงานซึ่งองค์กรอัยการจะต้องสัมผัสใกล้ชิดกับประชาชน ในอนาคตอันใกล้ การติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับรัฐจะถูกทำให้เป็นระบบดิจิทัลมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกกับประชาชน สำนักงานอัยการก็จะต้องตอบสนองนโยบายของรัฐ องค์กรอัยการจะต้องมีการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศของรัฐบาล และรัฐธรรมนูญ

ผมมีความเชื่อในหลักพุทธศาสนาเกี่ยวกับเรื่องทางสายกลางเราคงไม่สามารถเน้นไปทางหนึ่งทางใดที่เป็นแนวความคิดสุดโต่ง คงจะต้องยึดถือทางสายกลาง ยกตัวอย่างเช่น ผมเองได้มีโอกาสได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในการปฏิรูปตำรวจ ในวันแรกที่ท่านนายกรัฐมนตรีเรียกประชุมเพื่อจะให้นโยบาย และท่านก็ให้โอกาสกรรมการสามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ ผมได้กล่าวในที่ประชุมว่า ในการปฏิรูปองค์กรที่มีความสำคัญขนาดนี้จะมีแนวความคิดหลายด้านหลายทางแตกต่างกันค่อนข้างมาก ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาได้มีการขัดแย้งกันทางความคิดเพราะเรื่องนี้ ผมได้เสนอแนะว่าสิ่งที่น่าจะเป็นไปได้จะต้องยึดถือทางสายกลางคือทางที่สามารถรับกันได้ระหว่างทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด แต่ว่าจะต้องดีขึ้น และผมก็คิดว่า

ข้อสอบพร้อมรศคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ
ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๗
วิชากฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
วันเสาร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๐

คำถาม ๑๐ ข้อรวม ๑๐๐ คะแนนเวลาตอบ ๔ ชั่วโมง ๑๐ นาที (๑๔.๐๐ - ๑๘.๑๐ นาฬิกา)
ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ข้อ ๔ นายดำทำแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีของตนฉีกขาด จึงนำมาต่อกันแล้วถ่ายเอกสารสีขึ้นมาใหม่ จนมีลักษณะเหมือนแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีที่ได้รับจากนายทะเบียนขนส่งกรุงเทพมหานคร แล้วนำไปติดที่กระจกหน้ารถของตน ระหว่างที่นายดำขับรถนั้นอยู่ มีรถคันอื่นพุ่งมาชนรถของนายดำอย่างแรง ทำให้โครงรถได้รับความเสียหาย ไม่อาจซ่อมให้กลับคืนสภาพเดิมได้แต่ตัวถังรถในส่วนห้องโดยสารและเครื่องยนต์ด้านหน้าได้รับความเสียหายเล็กน้อย นายดำจึงหาซื้อโครงรถที่จะนำมาซ่อมประกอบเข้ากับตัวถังรถเดิมของตน ต่อมานายดำได้ซื้อโครงรถที่ใช้กับตัวถังรถของตนได้จากอู่ของนายแดง โดยนายแดงบอกว่าเป็นโครงรถที่ตนซื้อต่อมาจากบริษัทประกันภัยแห่งหนึ่ง แต่ความจริงแล้วเป็นโครงรถที่นายแดงลักมาจากนายเอ นายดำได้นำโครงรถดังกล่าวไปซ่อมประกอบเข้ากับตัวถังรถของตน และขณะที่นายดำกำลังชุดลบบหมายเลขประจำโครงรถออกได้บางส่วน เพื่อแก้ไขหมายเลขประจำโครงรถที่ตนซื้อมาให้ตรงกับหมายเลขประจำโครงรถเดิมของตนเจ้าพนักงานตำรวจได้จับกุมนายดำเนื่องจากสืบทราบชื่อนายดำรับซื้อโครงรถของนายเอที่ถูกลักไป

รศคำตอบ

การที่นายดำนำแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีของตนที่ฉีกขาดมาต่อกันแล้วถ่ายสำเนาเอกสารเป็นภาพสีให้เหมือนฉบับที่แท้จริงเพื่อนำไปติดที่รถยนต์ของตนเป็นการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่นายทะเบียนขนส่งกรุงเทพมหานคร ผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการออกแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปี เป็นการทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับอันเป็นการปลอมเอกสารแล้ว แม้นายดำมิได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้ผิดหรือแตกต่างไปจากต้นฉบับเอกสารที่แท้จริง การกระทำของนายดำก็เป็นความผิดฐานปลอม

เอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง และเมื่อแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีเป็นเอกสารที่ออกโดยนายทะเบียนขนส่งกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเอกสารที่เจ้าพนักงานได้ทำขึ้นในหน้าที่ อันเป็นเอกสารราชการตามมาตรา ๑ (๘) นายดำจึงมีความผิดฐานปลอมเอกสารราชการตามมาตรา ๒๖๕

เมื่อนายดำได้นำแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีที่ทำปลอมขึ้นดังกล่าวไปติดที่กระจกหน้ารถ แม้เป็นรถยนต์ของนายดำเองที่เสียหายซีรยยนต์แล้ว ก็เป็นการใช้เอกสารราชการที่ทำปลอมขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๕ ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่นายทะเบียนขนส่งกรุงเทพมหานครผู้มิอำนาจตามกฎหมายในการออกแผ่นป้ายแสดงการเสียหายซีรยยนต์ประจำปีอันเป็นความผิดฐานใช้เอกสารราชการปลอมตามมาตรา ๒๖๘ วรรคหนึ่ง อีกด้วย

แม้นายดำรับซื้อโครงรถของนายเอที่ถูกคนร้ายลักไป อันเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ แต่เนื่องจากนายแดงหลอกนายดำว่าเป็นโครงรถที่ตนซื้อต่อมาจากบริษัทประกันภัย นายดำจึงไม่รู้ว่าทรัพย์สินที่ตนรับซื้อดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด นายดำจึงไม่มีความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗

การที่นายดำแก้ไขหมายเลขประจำโครงรถเป็นการแก้ไขด้วยประการใด ๆ แก่โครงรถซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวเลขประจำโครงรถอันเป็นเอกสารที่แท้จริง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน อันเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๑ (๗) เมื่อนายดำได้เริ่มชุดลบบหมายเลขประจำโครงรถออกไปเพื่อแก้ไขให้ตรงกับหมายเลขประจำโครงรถเดิมของตนจึงเป็นการลงมือกระทำความผิดฐานปลอมเอกสารแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอดเนื่องจากได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาจับกุม

นายคำได้เสียก่อน การกระทำของนายคำจึงเป็นความผิดฐานพยายามปลอมเอกสารตามมาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๘๐

ข้อ ๕ นายหนึ่งไม่พอใจนายแดงลูกหนี้เงินกู้ของตนที่มีเงินแต่ไม่ยอมชำระหนี้ จึงร่วมกันวางแผนกับนายสอง นายสาม นายสี่ และนายห้า เพื่อไปลักทรัพย์ของนายแดงนำมาชำระหนี้ โดยให้นายสองโทรศัพท์นัดนายแดงให้ออกมาพบ เมื่อนายแดงออกมาพบนายสองตามแผนที่วางไว้ นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า ได้แอบเข้าไปบริเวณแพริมน้ำที่นายแดงใช้เป็นที่อยู่อาศัย พบเด็กชายชาว บุตรของนายแดง แต่ไม่พบทรัพย์สินอื่นของนายแดง นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า จึงได้ร่วมกันจับตัวเด็กชายชาวไปและได้ให้นายสองแจ้งแก่นายแดงว่าหากต้องการตัวเด็กชายชาวคืนให้นำเงินมาชำระหนี้เงินกู้ เมื่อนายแดงทราบเรื่องจึงได้นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่ นายหนึ่ง และรับตัวเด็กชายชาวคืนไป

ให้วินิจฉัยว่า นายหนึ่ง นายสอง นายสาม นายสี่ และนายห้า มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด หรือไม่

ธงคำตอบ

การที่นายหนึ่ง นายสอง นายสาม นายสี่ และนายห้า วางแผนเพื่อไปลักทรัพย์ของนายแดงเป็นการสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และความผิดฐานลักทรัพย์นั้นก็มีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ดังนั้น แม้นายสองจะได้ร่วมกับนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า เข้าไปบริเวณแพริมน้ำที่นายแดงใช้เป็นที่อยู่อาศัยเพื่อลักทรัพย์ก็ตาม แต่นายสองก็ได้โทรศัพท์นัดนายแดงให้ออกมาพบอันเป็นการแสดงถึงการแบ่งหน้าที่กันทำโดยนายสองได้ร่วมปรึกษาวางแผนกับนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้าแล้ว การกระทำของนายหนึ่ง นายสอง นายสาม นายสี่ และนายห้าจึงเป็นความผิดฐานซ่อนโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง

การที่นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า แอบเข้าไปบริเวณแพริมน้ำที่นายแดงใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้น เป็นการเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร อันเป็นความผิดฐานบุกรุกโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ มาตรา ๓๖๕ (๒) ประกอบมาตรา ๘๓

การที่นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า ได้ร่วมกันจับตัวเด็กชายชาวไปนั้น เป็นความผิดฐานร่วมกันพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดาโดยปราศจากเหตุอันสมควร และร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังเด็กชายชาว ตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๘๓

ส่วนนายสองนั้น แม้มิได้ร่วมกับนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า แอบเข้าไปบริเวณแพริมน้ำที่นายแดงใช้เป็นที่อยู่อาศัย และจับตัวเด็กชายชาว แต่นายสองได้ร่วมตกลงและวางแผนกับนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า โดยเป็นผู้โทรศัพท์นัดนายแดงให้ออกมาพบเพื่อให้นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า แอบเข้าไปบริเวณแพริมน้ำและเมื่อมีการจับตัวเด็กชายชาวไปก็เป็นผู้แจ้งแก่นายแดงว่าหากต้องการตัวเด็กชายชาวคืนก็ให้นำเงินมาชำระหนี้เงินกู้จึงเป็นการที่นายสองยอมรับการกระทำของนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า ว่าเป็นการกระทำของตนด้วย นายสองจึงมีความผิดฐานเป็นตัวการร่วมกับนายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้าในการกระทำความผิดฐานบุกรุก พรากเด็ก และหน่วงเหนี่ยวกักขัง โดยการแบ่งหน้าที่กันทำตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๐ มาตรา ๓๑๗ มาตรา ๓๖๔ และ มาตรา ๓๖๕ (๒) ประกอบมาตรา ๘๓

ส่วนการที่นายหนึ่ง นายสาม นายสี่ และนายห้า ให้นายสองแจ้งแก่นายแดงว่าหากต้องการตัวเด็กชายชาวคืนให้นำเงินมาชำระหนี้เงินกู้ ไม่เป็นความผิดฐานเรียกค่าไถ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๓ เพราะประโยชน์ที่นายหนึ่ง นายสอง นายสาม นายสี่ และนายห้า เรียกเอาจากการร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังเด็กชายชาวก็เพื่อให้นายแดงชำระหนี้ให้เท่านั้น จึงไม่ใช่ค่าไถ่ตามความหมายในบทนิยามคำว่า “ค่าไถ่” ตามมาตรา ๑ (๑๓) แต่เป็นการข่มขืนใจนายแดงให้ชำระหนี้โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือ เสรีภาพของเด็กชาย จนนายแดงต้องยอมชำระหนี้ เป็นความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่นตามมาตรา ๓๐๙ วรรคแรก และเมื่อเป็นการร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๓๐๙ วรรคสอง

ข้อ ๖ บริษัท เจริญยนต์ จำกัด ประกอบกิจการขายรถจักรยานยนต์ มีนางเอเป็นผู้จัดการของบริษัท โดยนางเอได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการเกี่ยวกับขายรถจักรยานยนต์ของบริษัท มีอานาจอนุมัติการขาย สั่งให้พนักงานขับรถนำรถจักรยานยนต์ไปส่งให้กับลูกค้า ตลอดจนมีหน้าที่รับเงินจากลูกค้าและออกใบเสร็จรับเงิน วันหนึ่งนางเอได้โทรศัพท์สอบถามนายซีว่า ตนมีรถจักรยานยนต์รุ่นใหม่ล่าสุด ราคาปกติ ๘๐,๐๐๐ บาท แต่จะขายให้นายซีในราคา ๓๐,๐๐๐ บาท นายซีเห็นว่าเป็นราคาที่ต่ำมาก จึงรับซื้อไว้เพื่อจะนำไปขายต่อให้กับลูกค้าเนื่องจากนายซีได้เปิดร้านขายรถจักรยานยนต์เช่น

เดียวกัน นางเอได้สั่งด้วยวาจาให้นายปี พนักงานขับรถของบริษัทนำรถจักรยานยนต์ของบริษัท ๑ คัน ไปส่งให้กับนายซีตามที่ตกลงกันไว้โดยไม่มีเอกสารใบส่งของเหมือนเช่นปกติ เมื่อนายปีถามถึงใบส่งของ นางเอโกหกว่าจะส่งให้กับลูกค้าในภายหลัง นายปีจึงเชื่อ และได้นำเงินรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวไปส่งให้กับนายซี นายซีได้จ่ายเงินให้แก่นางเอ จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท แต่นางเอได้นำดังกล่าวไปใช้ส่วนตัวไม่ยอมส่งให้บริษัท ต่อมานางเอได้ขายรถจักรยานยนต์อีก ๑ คัน ในราคาปกติให้กับลูกค้า พร้อมออกเอกสารใบส่งของให้ เมื่อลูกค้าชำระค่ารถจักรยานยนต์ด้วยเช็คเงินสด นางเอได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ แต่นางเอมิได้นำเช็คเข้าบัญชีธนาคารของบริษัท กลับนำเช็คนั้นไปเข้าบัญชีธนาคารส่วนตัวของนางเอแล้วเบิกเงินไปใช้

ให้วินิจฉัยว่า นางเอ นายปี และนายซี มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใด หรือไม่

ธงคำตอบ

เมื่อนางเอซึ่งเป็นผู้จัดการของบริษัท เจริญยนต์ จำกัด ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการเกี่ยวกับการขายรถจักรยานยนต์ของบริษัท มีอำนาจอนุมัติการขาย สั่งให้พนักงานขับรถนำรถจักรยานยนต์ไปส่งให้กับลูกค้าจึงถือได้ว่านางเอเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของบริษัทและบริษัท เจริญยนต์ จำกัด ได้มอบการครอบครองสินค้าหรือรถจักรยานยนต์ของบริษัทให้กับนางเอแล้ว การที่นางเอได้ติดต่อจะขายรถจักรยานยนต์จำนวน ๑ คัน ราคา ๘๐,๐๐๐ บาท ของบริษัท ให้กับนายซีในราคาเพียง ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งต่ำกว่าราคาปกติมากอีกทั้งยังสั่งให้นายปีนำรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวไปส่งให้กับนายซีโดยไม่ออกเอกสารใบส่งสินค้าตามขั้นตอนปกติของบริษัท แสดงให้เห็นว่านางเอซึ่งครอบครองรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวของบริษัท มีเจตนาแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือนายซีเบียดบังรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวเป็นของนายซีโดยทุจริตตั้งแต่นั้น เมื่อนายปีนำรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวออกจากบริษัทตามคำสั่งของนางเอ นางเอจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และเมื่อบริษัทมอบหมายให้นางเอบริหารจัดการเกี่ยวกับการขายรถจักรยานยนต์อันเป็นทรัพย์สินของบริษัทแต่นางเอได้ลักทรัพย์ดังกล่าวโดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทนางเอจึงกระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของบริษัทอันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๕๓ อีกด้วย

การที่นายปีนำรถจักรยานยนต์ไปส่งให้กับนายซีตาม

คำสั่งของนางเอโดยเชื่อว่าเป็นการขายให้กับลูกค้าตามปกติ นายปีจึงมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙ วรรคสาม นายปีจึงไม่มีเจตนาที่จะกระทำความผิดร่วมกับนางเอ และไม่ต้องรับผิดฐานเป็นการตัวการร่วมกับนางเอยกยอรถจักรยานยนต์ดังกล่าว

ส่วนนายซีรับซื้อรถจักรยานยนต์ที่นางเอยกยอมาจากบริษัทในราคา ๓๐,๐๐๐ บาท ทั้งที่รู้ว่าเป็นรถจักรยานยนต์รุ่นใหม่ล่าสุด ราคาปกติ ๘๐,๐๐๐ บาท เมื่อนายซีเป็นผู้เปิดร้านขายรถจักรยานยนต์เช่นเดียวกัน จึงต้องรู้ว่ารถจักรยานยนต์ที่นางเอนำมาขายราคาต่ำกว่าปกติมากและเป็นทรัพย์สินอันได้มาจากการที่นางเอกระทำความผิด เมื่อนางเอยกยอมาจากบริษัท การกระทำของนายซีจึงเป็นความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๗ และเมื่อนายซีซื้อรถจักรยานยนต์เพื่อนำไปขายต่อให้กับลูกค้าจึงเป็นกรณีที่นายซีรับซื้อรถจักรยานยนต์ไว้เพื่อค้ากำไร อันเป็นความผิดฐานรับของโจรเพื่อค้ากำไรตามมาตรา ๓๕๗ วรรคสอง

เมื่อนางเอมีความผิดฐานลักทรัพย์รถจักรยานยนต์แล้ว จึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท ที่ได้รับจากนายซีอีก

ต่อมาเมื่อนางเอขายรถจักรยานยนต์อีกหนึ่งคันให้กับลูกค้าตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเมื่อลูกค้าชำระค่ารถจักรยานยนต์ด้วยเช็ค เช็คจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท นางเอเพียงแต่ครอบครองไว้แทนบริษัท เมื่อนางเอนำเช็คนั้นไปเข้าบัญชีธนาคารของตนเองจึงเป็นกรณีที่นางเอซึ่งครอบครองเช็คของบริษัทเบียดบังเช็คดังกล่าวเป็นของตนโดยทุจริต อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์คือเช็คตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และเมื่อบริษัทมอบหมายให้นางเอบริหารจัดการเกี่ยวกับการขายรถจักรยานยนต์ตลอดจนรับชำระเงินอันเป็นทรัพย์สินของบริษัท แต่นางเอได้ลักยอกเช็คของบริษัทโดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท นางเอจึงกระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของบริษัทอันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๕๓ อีกด้วย แม้ต่อมานางเอจะเบิกเงินที่ตนได้มาจากการลักยอกเช็ค และนำเงินนั้นไปใช้ส่วนตัว นางเอก็ไม่มีผิดฐานลักยอกเงินอีก นอกจากนี้ การที่นางเอนำเช็คไปเข้าบัญชีธนาคารของตนเอง ยังเป็นการทำให้ได้ประโยชน์ซึ่งเช็คอันเป็นเอกสารของบริษัทตามมาตรา ๑ (๗) ในประการที่นำจะเกิดความเสียหายแก่บริษัทอันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๘๘ อีกด้วย

มุมมองข่าว

สวัสดิ์ศิริรับ

สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

สัตยา อรุณธารี

ขณะนี้ เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ เปิดรับสมัครนักศึกษากฎหมายและผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายของไทยสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย (Bajrakitiyabha Fund for Legal Education) เพื่อไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ทุน รับสมัครตั้งแต่วันนี้จนถึงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ดูรายละเอียดคุณสมบัติเพิ่มเติมได้ที่ www.thethaibar.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมที่ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ กติ ๓ ต่อ ๑๐๑, ๒๑๗

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดรับจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาค ๑ สมัยที่ ๗๑ (๑๖ เล่ม)

- รับผิดชอบเอง ราคาชุดละ ๑,๓๐๐ บาท
- รับทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ราคาชุดละ ๑,๙๐๐ บาท (รวมค่าจัดส่งแล้ว)
- รับทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ EMS ราคาชุดละ ๒,๕๐๐ บาท (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

วันเวลาการสั่งจอง

- สั่งจองทางธนาณัติส่งผ่านทางไปรษณีย์ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑
- สั่งจองที่แผนกตำราและคำบรรยาย ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สอบถามรายละเอียดที่ โทร ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ กติ ๓ ต่อ ๑๐๖ และ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๒ และสามารถดาวน์โหลดใบสั่งจองได้ที่ www.thethaibar.or.th

แผนกหนังสือคำพิพากษาฎีกาและวารสาร

เปิดให้ผู้สนใจสั่งซื้อนิตยสารบทบัญญัติ ประจำปี ๒๕๖๑ เล่มที่ ๗๔ ตอน ๑ - ๔ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

- ประเภท ส่งไปรษณีย์ ปีละ ๖๕๐ บาท (รวมค่าส่งไปรษณีย์ภายในประเทศ)
- ประเภท รับเอง ปีละ ๕๐๐ บาท

สอบถามรายละเอียดที่ แผนกหนังสือคำพิพากษาฎีกาและวารสาร โทร ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ กติ ๓ ต่อ ๑๐๕ และโทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๒ และสามารถดาวน์โหลดใบสั่งจองได้ที่ www.thethaibar.or.th

การให้บริการระหว่างปิดภาคเรียนของห้องสมุดเนติบัณฑิตยสภา

- เปิดบริการ วันจันทร์ที่ ๒ เมษายน - วันศุกร์ที่ ๒๐ พ.ค. ๒๕๖๑ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.
- ปิดบริการ วันเสาร์ - วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์
- หมายเหตุ ห้องอ่านหนังสือชั่วคราวปิดให้บริการ

* กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการวิชาการ, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตฯ อาจารย์ผู้บรรยายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ภาคปกติ) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, น.บ. (เกียรตินิยม), น.บ.ท., น.ม. นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

ให้การต้อนรับ

นายสัตยา อรุณธารี ประธานอนุกรรมการ ประชาสัมพันธ์ ร่วมให้การต้อนรับคณาจารย์ และนิสิตจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ในโอกาส ศึกษาดูงานที่สำคัญอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา ในวันที่พฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยมี หม่อมราชวงศ์ประติมา สวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์ ผู้อำนวยการกองบริการ สำนักเรียน ศึกษากฎหมายฯ เป็นผู้ให้การต้อนรับและบรรยาย ความรู้เพื่อให้ นิสิตได้เรียนรู้

เที่ยวชมงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว”

นางเมทินี ชโลธร เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา พร้อมพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมกันแต่งกาย ชุดไทยย้อนยุคเที่ยวชมงาน “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” ณ บริเวณพระลานพระราชวังดุสิต และสนามเสือป่า ในวันอังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อให้เห็นประวัติศาสตร์ ความผูกพันอันแนบแน่นของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีต่อประชาชนและประเทศไทย ได้รู้ถึงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวไทย ในสมัยโบราณจนถึงปัจจุบันอันเป็นเอกลักษณ์ของความ เป็นคนไทยและชาติไทย

หลักสูตรนักบริหารงานยุติธรรมระดับสูง (นบย.ส.) รุ่นที่ ๙ ระดับอธิบดีอัยการจากสำนักงานอัยการสูงสุด ศึกษาดูงานที่หน่วยงาน UNAFEI ของญี่ปุ่น เรื่องระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น

โดยในภาพ ซ้ายมือ คือ Professor Masahiro Yamada อัยการญี่ปุ่น ผู้บรรยายหัวข้อ Criminal Justice System in Japan และขวามือคือ นางศิริอร มณีสินธุ์ อัยการพิเศษฝ่ายประเมินผลการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายอัยการ และบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา เป็นเจ้าหน้าที่ดูแลหลักสูตรการศึกษาดูงาน ณ สำนักงาน UNAFEI กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยหัวหน้าคณะในการดูงานคือ นายวิวัฒน์ชัย คุ่มวงศ์ดี รองอัยการสูงสุด เมื่อ ๒๕ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

บรรณาธิการแฉลอม

วันที่ ๑ เมษายนของทุกปี ถือเป็นวันคล้ายวันสถาปนาองค์กรอัยการ องค์กรอัยการ

ได้ก่อตั้งมาแล้วเป็นเวลา ๑๒๕ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๓๖ - ๑ เมษายน ๒๕๖๑ องค์กรอัยการ และพนักงานอัยการมีความสำคัญต่อประเทศชาติและประชาชนในฐานะเป็นผู้บังคับใช้และผู้รักษากฎหมาย ได้ดำเนินบทบาทในการอำนวยความยุติธรรม รักษาผลประโยชน์ของรัฐคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและผลประโยชน์ของประชาชนด้วยความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพตลอดมา

จุดสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “วันสถาปนาองค์กรอัยการครบ ๑๒๕ ปี” โดย กฤษฎา บุญยสมิต กล่าวถึง ประวัติศาสตร์ขององค์กรอัยการ, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “ผลของการบอกเลิกสัญญาและการดำเนินการกับสิ่งของหรืองานจ้างที่ยังไม่ได้รับมอบ” โดย นาดลินี ยุติธรรมดำรง กล่าวถึง สำนักงาน ศ. ขอหาหรือกรณีการดำเนินงานติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ติดตั้งเฟอร์นิเจอร์บิวท์อิน ปิดฉนวนวอลล์เปเปอร์ ติดตั้งระบบไฟฟ้าสื่อสารที่ได้ดำเนินงานไปแล้ว แต่คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างยังไม่ได้ตรวจรับงานจ้าง ซึ่งหากการรื้อถอนอาจเกิดความเสียหายแก่สำนักงาน ศ. ได้ ดังนั้น สำนักงาน ศ. จะมีแนวทางดำเนินการกับสิ่งของต่าง ๆ ข้างต้นอย่างไร เพื่อสำนักงาน ศ. จะได้สามารถเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป ฯลฯ, บทความ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “สิทธินัดตีอาญาฆ่าฟ้องระงับ” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง กล่าวถึง การยอมความและตกลงถอนฟ้องคดีอาญาที่จะมีผลให้สิทธินัดตีอาญาฆ่าฟ้องระงับไป, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๒๙/๒๕๖๐” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ และมนต์ชัย ชนิทรลีลา โปรดติดตาม, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “Judicial Integrity Champions in APEC” โดย ดร. กนก จุลมนต์ พร้อมคำศัพท์ที่น่าสนใจ, อัยการสูงสุดปาฐกถา “เนื่องในวันสถาปนาองค์กรอัยการครบ ๑๒๕ ปี” เรียบเรียงโดย โกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง, ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๙ วิชากฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เสนอ ข้อ ๔ - ๖ ปิดท้ายด้วย “มุขขำ” โดย สัตยา อรุณธารี

พบกับใหม่เดือนพฤษภาคม

ศิริอร เทศะบำรุง มณีสินธุ์

ติดตามอ่านจุดสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย **คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา** จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒-๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

พิมพ์ที่ : **บริษัท กรุงเทพ พับลิชชิ่ง จำกัด**

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐